

Эрүүл мэндийн
хөгжлийн төв

Дугаар №4

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот

Энэхүү тохимолын дэлгэрэнгүй мэдээллийг
www.hdc.gov.mn цахим хуудаснаас татаж харна уу.

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төв
Эрүүл мэндийн мэдээллийн албанаас эрхлэн гаргав.

Шуудангийн хаяг: 14210 Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг, Энхтайвны
гудамж, 13В байр

E-mail: admin@hdc.gov.mn, www.hdc.gov.mn

Факс: 976-11-320633

Утас: 70111485
70128801

ГАРЧИГ

БҮЛЭГ I.	ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД	5-17
БҮЛЭГ II.	ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	18-22
БҮЛЭГ III.	ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН	23-38
БҮЛЭГ IV.	ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	39-43
БҮЛЭГ V.	ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ	44-49

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

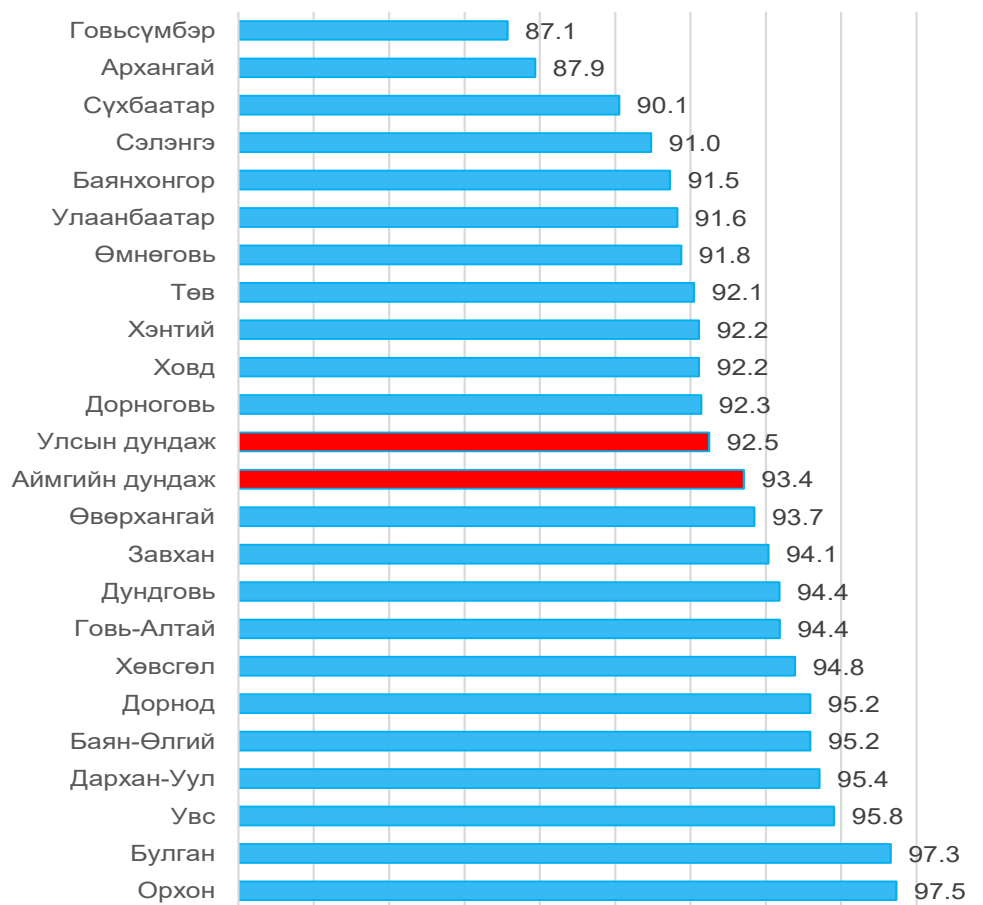

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

Жирэмсний хяналт

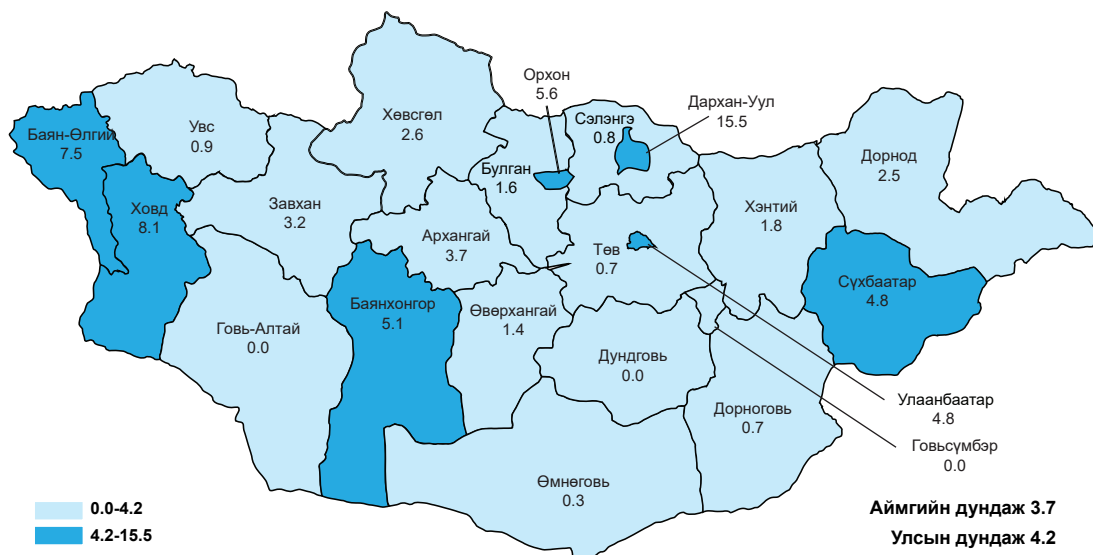
Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар жирэмсний хяналтад шинээр 14310 эмэгтэйчүүд хамрагдсан ба 92.5 хувь нь эхний 3 сартайд, 6.7 хувь нь 4-6 сартайд, 0.8 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад орсон байна.

Зураг 1. Жирэмсний эрт хяналтын хувь, 2023 оны 4-р улиралд

Хяналтад орсон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 98.9 хувь нь цусны шинжилгээнд хамрагдсанаас 4.2 хувь нь цус багадалттай байна.

Зураг 2. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 4-р улиралд

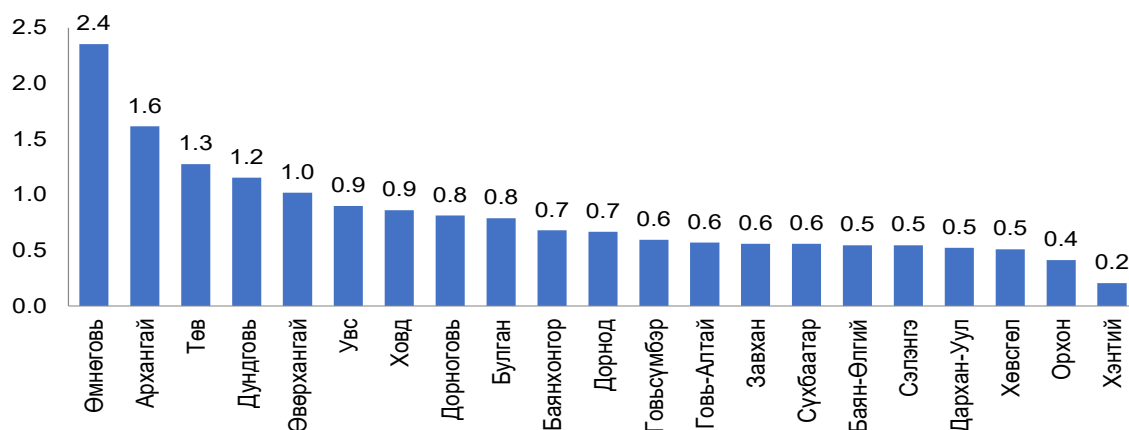
Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдээс трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд 93.6 хувь, заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд 93.7 хувь, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд 98.9 хувь, ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд 98.8 хувь нь хамрагдсан байна.

Хүснэгт 1. БЗДХ-ын шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн тоо, 2023 оны 4-р улиралд

№	Аймаг/хот	Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг
A	Б	1	2	3	4	5	6
1	Архангай	240	0	240	0	325	9
2	Баян-Өлгий	453	0	463	0	646	0
3	Баянхонгор	301	15	301	0	316	7
4	Булган	177	0	177	0	185	1
5	Говь-Алтай	167	0	168	0	209	2
6	Говьсүмбэр	70	3	70	0	70	4
7	Дархан-Уул	393	7	393	1	393	2
8	Дорноговь	457	4	457	0	340	2
9	Дорнод	325	6	325	4	393	8
10	Дундговь	114	0	102	0	120	0
11	Завхан	171	0	171	0	217	2
12	Орхон	355	9	355	1	355	2
13	Өвөрхангай	362	0	362	0	441	5
14	Өмнөговь	352	8	352	2	387	17
15	Сүхбаатар	249	8	249	1	249	0
16	Сэлэнгэ	360	8	346	0	373	4
17	Төв	215	9	215	1	291	9
18	Увс	265	0	298	0	367	3
19	Ховд	350	0	348	0	366	0
20	Хөвсгөл	404	1	404	6	419	8
21	Хэнтий	218	1	218	0	272	3
22	Аймгийн дүн	5998	79	6014	16	6734	88
23	Улаанбаатар	7397	92	7397	5	7414	192
24	Улсын дүн	13395	171	13411	21	14148	280

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар 15183 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2163 төрөлтөөр буюу 12.5 хувиар буурсан байна. Төрөлтийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад аймгуудад болон Улаанбаатар хотод 10-973 төрөлтөөр буурсан байна.

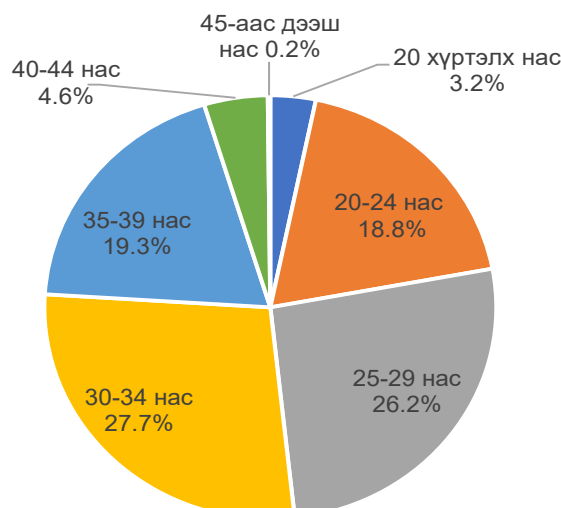
Зураг 3. Хөдөө, орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржсан эхчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 4-р улиралд

Төрсөн эхчүүдийн 12135 нь буюу 79.9 хувь нь эмчийн хяналтын үзлэгт 6 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан байна. Нийт төрөлтийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байгаа бөгөөд Орхон, Дорноговь, Хөвсгөл, Дархан-Уул, Архангай аймгуудад болон Улаанбаатар хотод улсын дундажаас 0.1-0.4 хувиар өндөр байна. Төрсөн эхчүүдийг нийгмийн байдлаар авч үзвэл: Бусад 31.9, ажилгүй 26.1, албан хаагч 13.0, ажилчин 12.7, оюутан 9.6, малчин 6.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

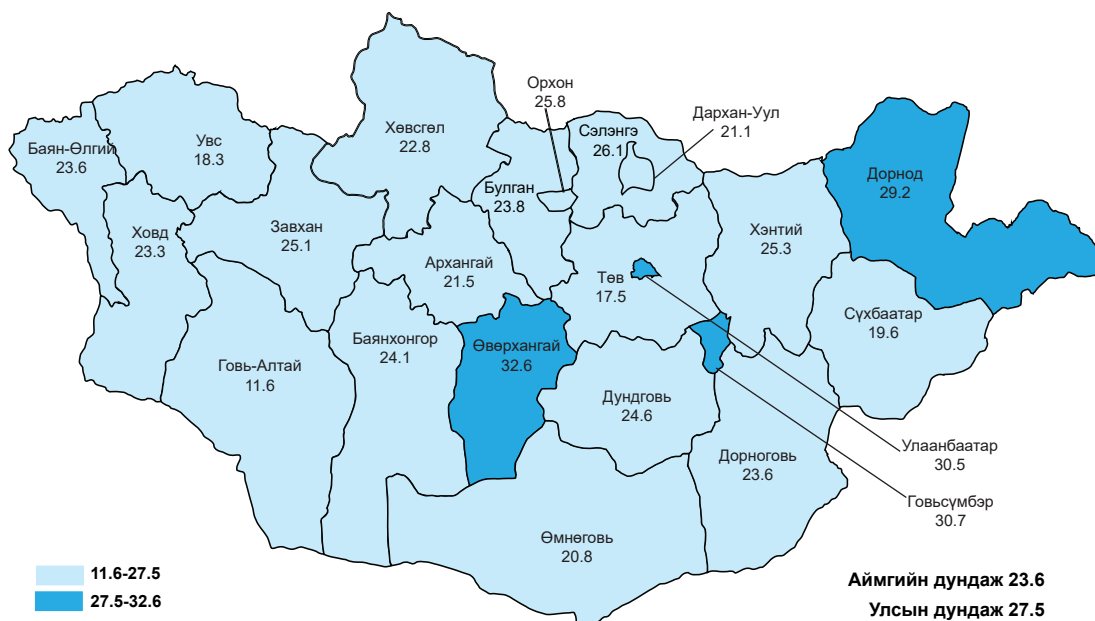
Хөдөө орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржиж буй эхчүүдийн 37.4 хувь нь төвийн бүс, 35.1 хувь нь хангайн бүс, 16.8 хувь нь баруун бүс, 10.7 хувийг зүүн бүсийн аймгууд эзэлж байна.

Зураг 4. Төрсөн эхчүүд, насны ангиллаар, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

2023 оны 4-р улирлын байдлаар мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүд 27.5 хувийг эзэлж байгаа ба 17.0 хувь нь төрөлтийн хүндрэлтэй, 83.0 хувь нь хүндрэлгүй төрсөн байна.

Зураг 5. Мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 4-р улиралд

Нийт төрсөн эхчүүдийн 27.6 хувь нь төрөх үеийн хүндрэл, 35.2 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 1.9 хувь нь төрсний дараах үеийн хүндрэлээр тус тус оношлогдож, эмчлэгдсэн байна.

**Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ
/2023 оны 4-р улиралд/**

№	Аймаг/хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь					20 хүртэлх насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-аас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Сумын нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Гэртээ		
А	Б	1	2	4	5	6	7	8
1	Архангай	83.3	0.0	0.0	16.0	0.7	0.7	21.1
2	Баян-Өлгий	86.3	0.0	0.0	13.3	0.3	0.8	18.9
3	Баянхонгор	96.6	0.0	0.0	3.2	0.3	5.6	17.2
4	Булган	88.0	0.0	0.0	12.0	0.0	7.2	25.6
5	Говь-Алтай	95.1	0.0	0.0	4.9	0.0	6.6	22.2
6	Говьсүмбэр	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.2	27.8
7	Дархан-Уул	99.6	0.0	0.0	0.0	0.4	3.5	27.5
8	Дорноговь	96.9	0.0	1.6	1.2	0.4	5.8	23.6
9	Дорнод	97.0	0.0	0.0	2.8	0.3	4.4	28.7
10	Дундговь	94.7	0.0	0.0	5.3	0.0	2.9	14.0
11	Завхан	55.6	0.0	38.2	6.2	0.0	2.7	19.3
12	Орхон	99.2	0.0	0.0	0.4	0.4	2.1	27.7
13	Өвөрхангай	81.1	0.0	12.3	6.4	0.2	3.0	21.0
14	Өмнөговь	79.5	0.0	0.0	20.5	0.0	4.8	20.2
15	Сүхбаатар	95.3	0.0	0.0	4.7	0.0	5.1	23.1
16	Сэлэнгэ	54.1	0.0	38.8	7.2	0.0	3.9	26.4
17	Төв	78.8	0.0	0.0	21.3	0.0	5.0	26.9
18	Увс	92.5	0.0	0.0	7.2	0.3	1.8	23.5
19	Ховд	88.0	0.0	6.9	5.1	0.0	1.6	18.2
20	Хөвсгөл	88.4	0.0	0.0	11.2	0.4	4.9	18.5
21	Хэнтий	83.5	0.0	7.7	8.8	0.0	3.4	18.2
22	Аймгийн дундаж	87.7	0.0	4.8	7.2	0.2	3.4	22.1
23	Улаанбаатар	93.7	5.9	0.0	0.0	0.4	3.1	25.6
24	Улсын дундаж	91.0	3.2	2.2	3.3	0.3	3.2	24.0

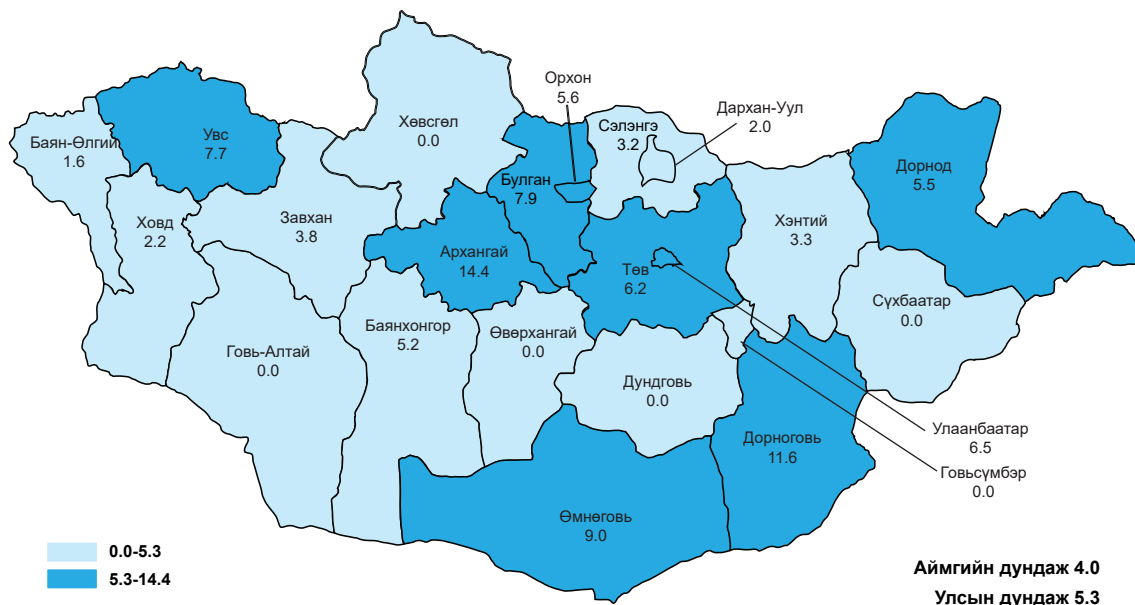
Хүүхдийн эрүүл мэнд

2023 оны 4-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд 15273 хүүхэд амьд төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2221 хүүхдээр буюу 12.7 хувиар буурсан. Төрөлтийн түвшин 1000 хүн амд 5.3 байна.

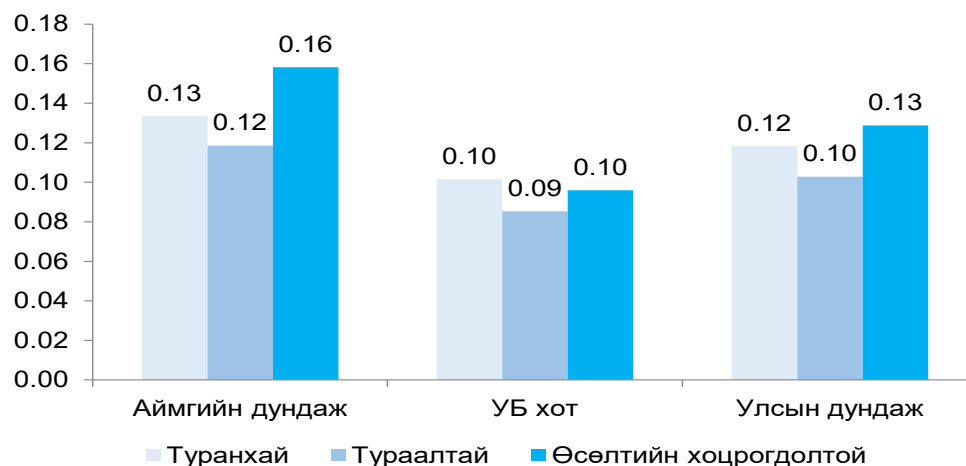
Амьд төрсөн хүүхдийн 7 867 буюу 51.5 хувь нь хүү, 7406 буюу 48.5 хувь нь охин байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 106 хүү ногдож байна.

Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 685 нярай буюу 4.5 хувь нь 2500 грамаас доош жинтэй, 100 тохиолдол буюу 0.7 хувь нь төрөлхийн гажигтай төрсөн байна.

Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь 96.8 байна. Дутуу төрөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 67.0 байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд 3.1 байна.

Зураг 6. Амьгүй төрөлтийн түвшин, 1000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 4-р улиралд

2023 оны 4-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналтад 531255 хүүхэд хамрагдсанаас 0.12 хувь нь туранхай, 0.10 хувь нь тураалтай, 0.13 хувь нь өсөлтийн хоцрогдолтой байна.

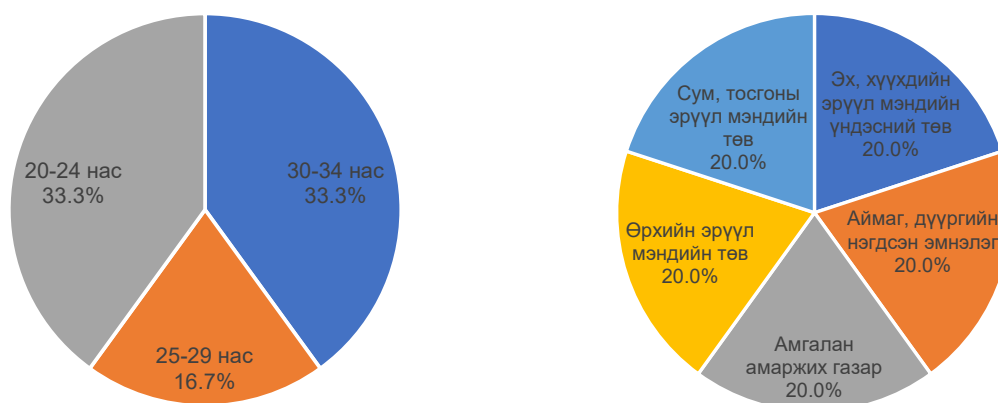
Зураг 7. Тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналт, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

Эхийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар эхийн эндэгдлийн 5 тохиолдол бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 32.7 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй ижил, 100 000 амьд төрөлтөд 4.1-оор буурсан байна.

Хүснэгт 2. Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 4-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	109.8	36.6	43.1
УБ хот	128.4	21.5	24.1
Улсын дундаж	119.3	28.6	32.7

Зураг 8. Эхийн эндэгдэл, насны ангилал, эмнэлгийн шатлалаар, 2023 оны 4-р улиралд**Нялхсын эндэгдэл**

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар нялхсын эндэгдлийн 190 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 12.4 ногдож байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 40 тохиолдлоор буурсан үзүүлэлттэй байна. Нялхсын эндэгдлийн 52.6 хувь нь эрэгтэй, 47.4 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Нялхсын эндэгдлийн 57.9 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 7.2 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 110 тохиолдлын 72 буюу 65.5 хувь нь эрт үеийн эндэгдэл, 38 буюу 34.5 хувийг хожуу үеийн эндэгдэл тус тус эзэлж байна.

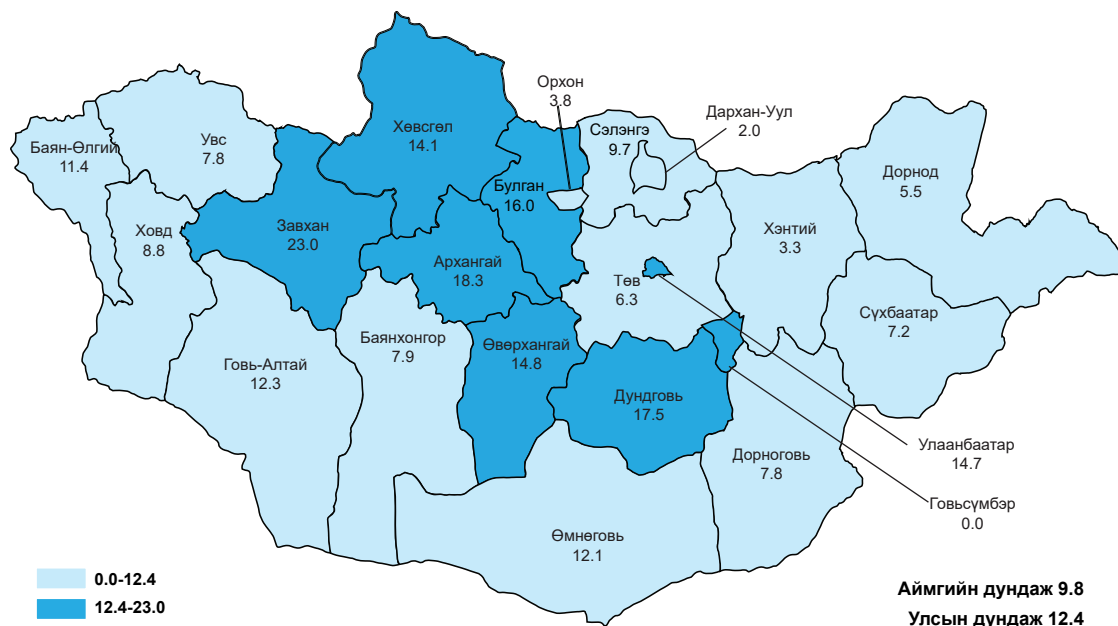
2023 оны 4-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг аймгуудаар харьцуулбал: Завхан (23.0), Архангай (18.3), Дундговь (17.5), Булган (16.0), Өвөрхангай (14.8), Хөвсгөл (14.1) аймгуудад болон Улаанбаатар (14.7) улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийг шалтгаанаар авч үзвэл: Перинаталь үеийн эмгэг 54.3 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 19.7 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 6.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

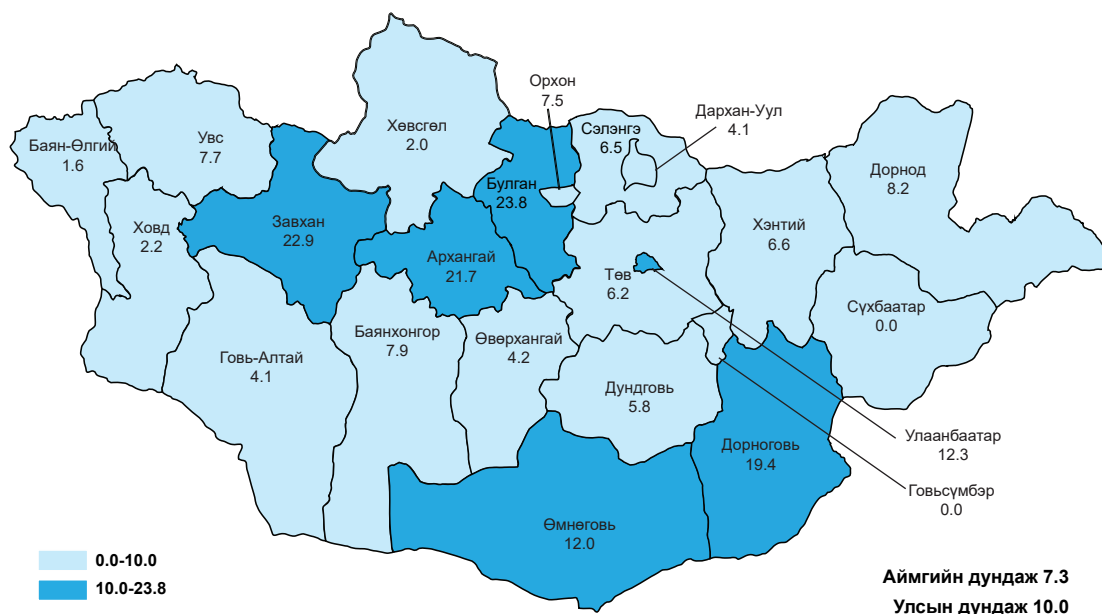
Хүснэгт 3. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 4-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	12.9	12.7	9.8
УБ хот	11.9	13.5	14.7
Улсын дундаж	12.4	13.1	12.4

Зураг 9. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 4-р улиралд

Зураг 10. Перинаталь эндэгдэл, 1 000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 4-р улиралд

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 229 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.0 ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 52 тохиолдлоор буурсан байна.

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 125 тохиолдол буюу 54.6 хувь нь эрэгтэй, 104 тохиолдол буюу 45.4 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. Нийт тохиолдлын 24.0 хувь нь эмнэлгээс гадуур, 76.0 хувь нь эмнэлэгт нас барсан ба үүнээс хоног болоогүй нас баралт 21.4 хувийг эзэлж байна.

Шалтгаанаар авч үзвэл: Нийт эндэгдлийн 83.7 хувь нь өвчнөөр, 16.3 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн байна. Перинаталь үед үүссэн эмгэг 44.9 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 17.2 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 7.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Завхан (23.0), Архангай (22.0), Өвөрхангай (19.0), Төв (18.8), Хөвсгөл (18.1), Дундговь (17.5), Сэлэнгэ (16.2), Булган (16.0) аймгуудад болон Улаанбаатар хотод 17.3 улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

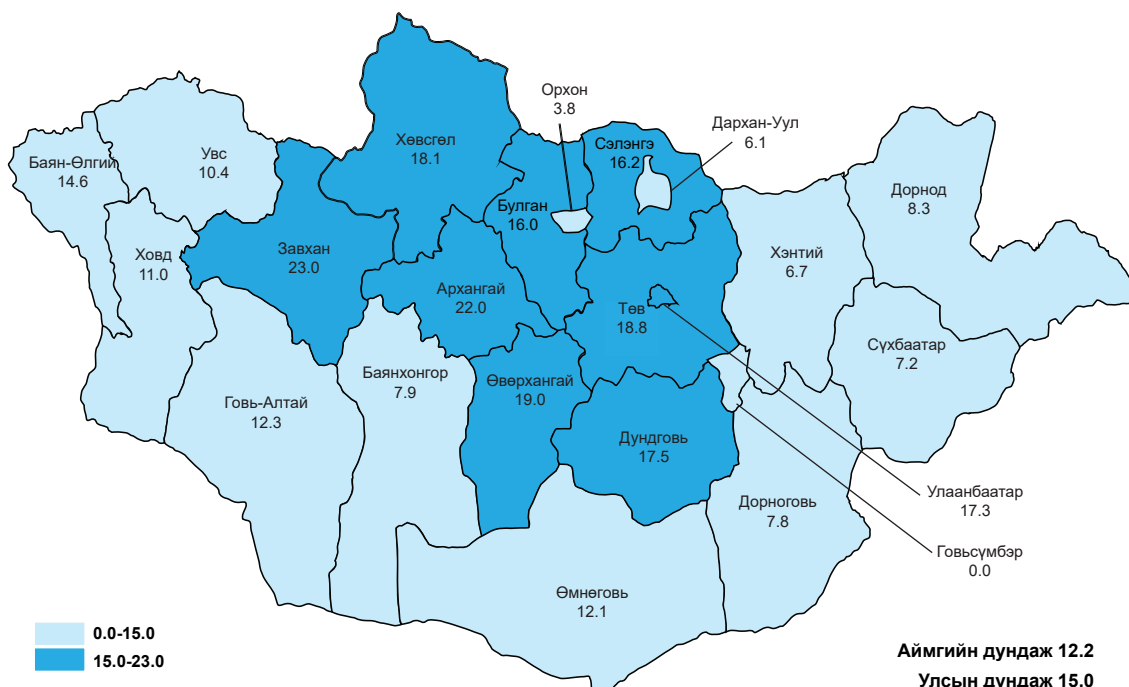
Хүснэгт 4. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 4-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	16.3	15.5	12.2
УБ хот	14.1	16.6	17.3
Улсын дундаж	15.2	16.1	15.0

Хүснэгт 5. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	53.7	44.5
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	19.5	17.0
Нас баралтын гадны шалтгаан	8.4	16.2
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	6.3	7.0
Бусад эрхтэн тогтолцооны өвчин	12.1	15.3
Бүгд	190/100%/	229 /100%/

Зураг 11. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 4-р улиралд

Хүснэгт 6. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, бодит тоо, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл						5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл					
	Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн		Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	35	50.7	67	55.4	102	53.7	35	40.7	67	46.9	102	44.5
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	6	8.7	31	25.6	37	19.5	7	8.1	32	22.4	39	17.0
Гадны шалтгаант нас баралт	10	14.5	6	5.0	16	8.4	19	22.1	18	12.6	37	16.2
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	6	8.7	6	5.0	12	6.3	9	10.5	7	4.9	16	7.0
Хаа ч ангилаагүй хам шинж тэмдэг	1	1.4	3	2.5	4	2.1	1	1.2	3	2.1	4	1.7
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	3	4.3	2	1.7	5	2.6	5	5.8	3	2.1	8	3.5
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	2	2.9	1	0.8	3	1.6	2	2.3	2	1.4	4	1.7
Бусад	6	8.7	5	4.1	11	5.8	8	9.3	11	7.7	19	8.3
Бүгд	69	100.0	121	100.0	190	100.0	86	100.0	143	100.0	229	100.0

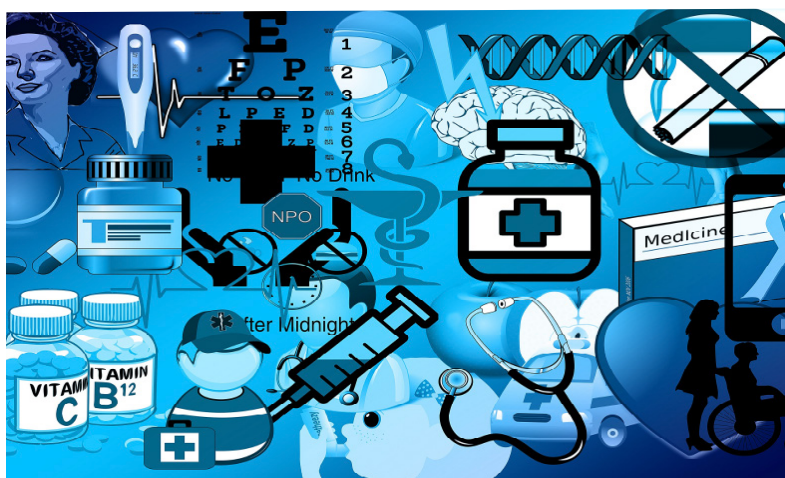
Нялхсын эндэгдэл, 2023 оны 4-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Перинаталь эндэгдэл /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Амьгүй төрөлт /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эрт үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/
А	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	21.7	14.4	11.0	7.3	3.7
2	Баян-Өлгий	1.6	1.6	6.5	0.0	6.5
3	Баянхонгор	7.9	5.2	5.3	2.6	2.6
4	Булган	23.8	7.9	16.0	16.0	0.0
5	Говь-Алтай	4.1	0.0	8.2	4.1	4.1
6	Говьсүмбэр	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	4.1	2.0	2.0	2.0	0.0
8	Дорноговь	19.4	11.6	7.8	7.8	0.0
9	Дорнод	8.2	5.5	5.5	2.8	2.8
10	Дундговь	5.8	0.0	17.5	5.8	11.7
11	Завхан	22.9	3.8	19.2	19.2	0.0
12	Орхон	7.5	5.6	1.9	1.9	0.0
13	Өвөрхангай	4.2	0.0	8.5	4.2	4.2
14	Өмнөговь	12.0	9.0	3.0	3.0	0.0
15	Сүхбаатар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	6.5	3.2	6.5	3.2	3.2
17	Төв	6.2	6.2	0.0	0.0	0.0
18	Увс	7.7	7.7	5.2	0.0	5.2
19	Ховд	2.2	2.2	4.4	0.0	4.4
20	Хөвсгөл	2.0	0.0	4.0	2.0	2.0
21	Хэнтий	6.6	3.3	3.3	3.3	0.0
22	Аймгийн дундаж	7.3	4.0	5.9	3.3	2.6
23	Улаанбаатар	12.3	6.5	8.3	5.9	2.4
24	Улсын дундаж	10.0	5.3	7.2	4.7	2.5

**Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 4-р улиралд/**

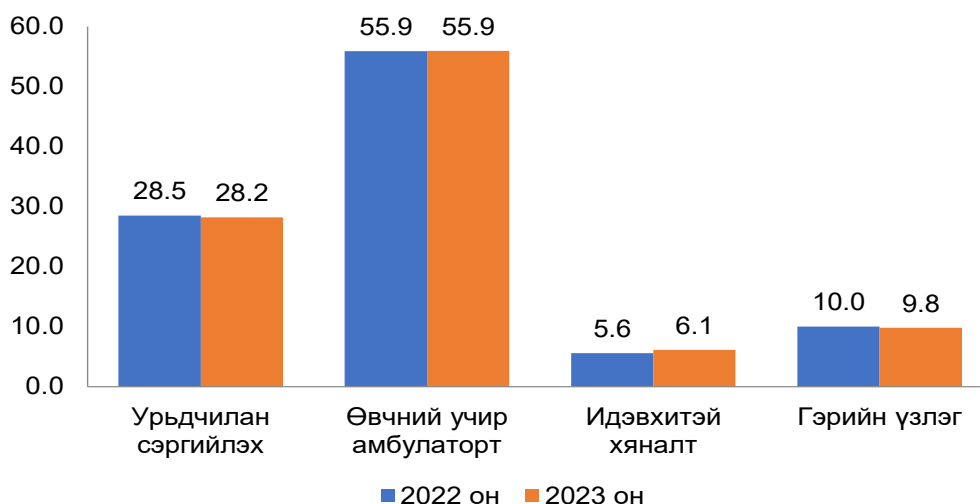
Аймаг/хотын нэр	Тухайн насны 1000 хүүхдэд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	75.9	25.9	22.1	3.9	2.0
Говь-Алтай	144.2	41.0	19.9	8.9	3.7
Завхан	256.8	49.7	21.3	6.6	7.8
Увс	202.4	35.2	23.3	1.7	3.1
Ховд	169.7	67.0	19.1	8.9	8.6
Хангайн бүс					
Архангай	222.6	50.9	19.0	9.9	3.7
Баянхонгор	193.4	38.3	6.9	2.3	9.5
Булган	184.9	41.7	16.8	3.6	5.9
Орхон	124.6	23.5	14.7	0.8	1.1
Өвөрхангай	66.4	11.8	11.0	4.1	1.4
Хөвсгөл	235.3	30.9	12.4	1.5	6.1
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	41.1	1.5	3.8	1.5	0.0
Дархан-Уул	237.2	20.4	14.3	4.1	0.4
Дорноговь	422.0	58.7	33.5	6.9	19.7
Дундговь	194.7	69.2	18.6	5.1	2.5
Өмнөговь	335.9	58.1	29.5	1.7	21.0
Сэлэнгэ	136.5	18.8	14.9	4.2	4.5
Төв	250.5	25.5	15.1	5.0	2.9
Зүүн бүс					
Дорнод	195.4	45.5	31.5	1.5	2.3
Сүхбаатар	244.7	19.7	9.6	0.6	1.1
Хэнтий	188.4	30.9	20.2	4.2	5.6
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	124.5	28.7	22.2	24.2	17.9
Улсын дундаж	191.2	38.2	23.7	16.0	13.2

БҮЛЭГ II. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

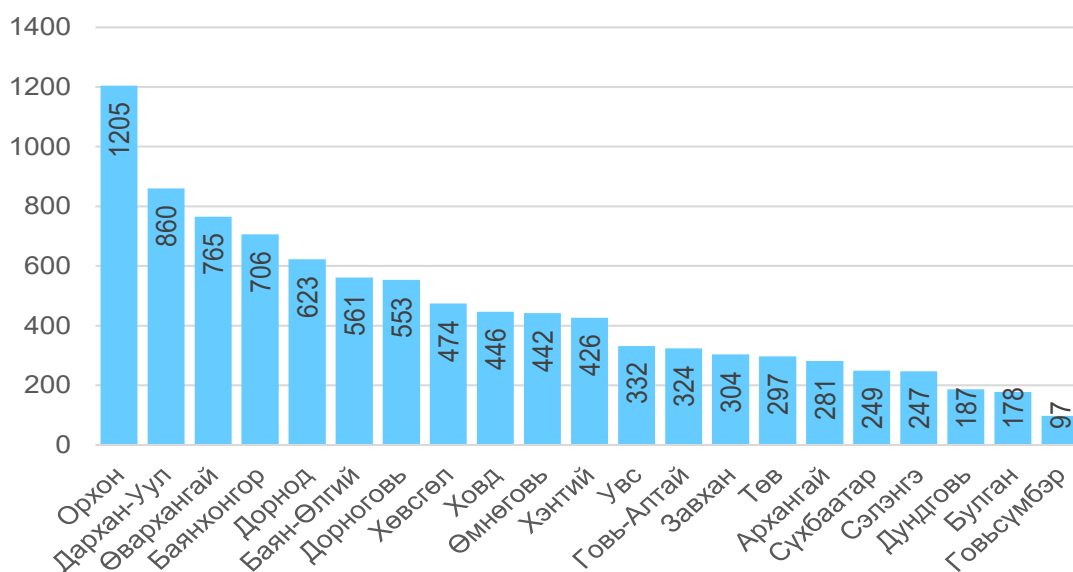

БҮЛЭГ 2. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар нийт 6678286 эмчийн үзлэг хийгдсэнээс 28.2 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 55.9 хувийг өвчний учир амбулаторт, 9.8 хувийг гэрийн үзлэг, 6.1 хувийг идэвхитэй хяналтын үзлэг тус тус эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад идэвхитэй хяналт 0.5 хувиар өсч, урьдчилан сэргийлэх үзлэг 0.3, гэрийн үзлэг 0.2 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 12. Эмчийн үзлэг төрлөөр, хувь, 2022, 2023 оны 4-р улиралд

Эмчийн үзлэгийг эмнэлгийн төрлөөр харуулбал: 28.5 хувийг өрхийн эмчийн, 10.8 хувийг баг, сумын эмчийн, 31.3 хувийг аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн эмчийн, 29.4 хувийг лавлагаа шатлалын эмнэлгүүд болон бусад эмнэлгийн эмчийн үзлэг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд нийт 39537 эмчлүүлэгчид мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд 75.8 хувь нь Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн байна. Нийт мэс заслын хагалгааны 25.3 хувийг хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны, 17.4 хувийг яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд 13.2 хувийг эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд эзэлж байгаа нь дийлэнхи хувийг эзэлж байна.

Зураг 13. Мэс заслын хагалгаа, бодит тоо, аймгаар, 2023 оны 4-р улиралд

Хүснэгт 7. Зонхилон хийгдсэн мэс заслын хагалгаа, төрлөөр, 2023 оны 4-р улиралд

Мэс засал төрлөөр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо					
	Улсын дүн		Улаанбаатар		Аймгийн дүн	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	10017	25.3	6780	17.1	3237	8.2
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	6874	17.4	5694	14.4	1180	3.0
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	5204	13.2	3621	9.2	1583	4.0
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд	3609	9.1	2832	7.2	777	2.0
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд	3653	9.2	3191	8.1	462	1.2
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	3191	8.1	1894	4.8	1297	3.3
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	1822	4.6	1702	4.3	120	0.3
Бусад	1063	2.7	759	1.9	304	0.8
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд	1033	2.6	925	2.3	108	0.3
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	846	2.1	649	1.6	197	0.5
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	746	1.9	701	1.8	45	0.1
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд	602	1.5	455	1.2	147	0.4
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	348	0.9	284	0.7	64	0.2
"Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд"	279	0.7	271	0.7	8	0.0
Эх барихын ажилбарууд	193	0.5	167	0.4	26	0.1
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	57	0.1	55	0.1	2	0.0
Нийт	39537	100.0	29980	75.8	9557	24.2

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар 209631 түргэн тусламжийн дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 5.9 хувийг алсын, 8.4 хувийг осол, гэмтлийн дуудлага эзэлж байна.

Хүснэгт 8. Түргэн тусламжийн дуудлага, аймгаар, 2023 оны 4-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Түргэн тусламжийн дуудлага			Нийт дуудлаганд эзлэх хувь	Алсын дуудлагын эзлэх хувь	Осол, гэмтлийн дуудлагын эзлэх хувь
		Нийт	Алсын дуудлага	Осол, гэмтлийн дуудлага			
1	Архангай	4053	755	121	1.9	18.6	3.0
2	Баян-Өлгий	4864	1011	119	2.3	20.8	2.4
3	Баянхонгор	3583	675	149	1.7	18.8	4.2
4	Булган	3608	385	86	1.7	10.7	2.4
5	Говь-Алтай	3242	463	62	1.5	14.3	1.9
6	Говьсүмбэр	1395	45	17	0.7	3.2	1.2
7	Дархан-Уул	4608	120	336	2.2	2.6	7.3
8	Дорноговь	4907	562	169	2.3	11.5	3.4
9	Дорнод	2485	196	183	1.2	7.9	7.4
10	Дундговь	2679	397	71	1.3	14.8	2.7
11	Завхан	4938	606	73	2.4	12.3	1.5
12	Орхон	4499	74	189	2.1	1.6	4.2
13	Өвөрхангай	4613	1073	194	2.2	23.3	4.2
14	Өмнөговь	2875	324	184	1.4	11.3	6.4
15	Сүхбаатар	3868	774	52	1.8	20.0	1.3
16	Сэлэнгэ	7537	1068	207	3.6	14.2	2.7
17	Төв	4200	1098	155	2.0	26.1	3.7
18	Увс	3110	753	49	1.5	24.2	1.6
19	Ховд	3460	635	84	1.7	18.4	2.4
20	Хөвсгөл	5425	605	121	2.6	11.2	2.2
21	Хэнтий	6309	655	107	3.0	10.4	1.7
22	Аймгийн дугдаж	86258	12274	2728	41.1	14.2	3.2
23	Улаанбаатар	123373	35	14885	58.9	0.0	12.1
24	Улсын дундаж	209631	12309	17613	100.0	5.9	8.4

Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд /2023 оны 4-р улиралд/

№	Эмнэлгийн нэр	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хоног болоогүй нас барагт	Хоног болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
1	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	6113	6136	35088	94	94	100.0	13	13.8	5	38.5	6172	72.9	79.3	5.7	12.8
2	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	3713	3733	24736	39	39	100.0	7	17.9	3	42.9	3743	83.6	90.8	6.6	12.6
3	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	6366	6395	42598	95	95	100.0	22	23.2	17	77.3	6428	78.0	84.8	6.6	11.8
4	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	7565	7624	51913	101	101	100.0	5	5.0	2	40.0	7645	76.3	83.0	6.8	11.2
5	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	3861	3687	36206	31	31	100.0	3	9.7	2	66.7	3790	65.4	71.0	9.6	6.8
6	Хавдар судлалын үндэсний төв	2976	2979	17237	84	84	100.0	17	20.2	7	41.2	3020	62.7	68.1	5.7	11.0
7	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	5066	5076	42552	50	50	100.0	7	14.0	4	57.1	5096	97.6	106.1	8.4	11.7
8	Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	1285	1284	10008	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1285	71.5	77.7	7.8	9.2
9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2633	2666	49729	3	3	100.0	0	0.0	0	0.0	2651	98.5	107.0	18.8	5.2
10	Хүүхдийн төв сувилал	610	619	7222	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	615	78.5	85.3	11.8	6.7
11	Уламжлалт анагаах ухаан технологийн хүрээлэн	1655	1679	11767	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1667	87.8	95.4	7.1	12.4
12	Монгол японы сургалтын эмнэлэг	1420	1428	7074	12	12	100.0	1	8.3	0	0.0	1430	47.2	51.3	4.9	9.5
13	Эх, нярай, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв-2	8513	8504	46811	2	2	100.0	0	0.0	0	0.0	8510	68.8	74.8	5.5	12.5
14	АШУҮИС-ийн төв эмнэлэг	385	209	2028	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	297	5.6	6.1	6.8	0.8
15	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	87829	89033	568073	1118	408	36.5	91	22.3	52	57.1	88990	72.5	78.8	6.4	11.4
16	Нийт дүн	139990	141052	953042	1629	919	56.4	166	18.1	92	55.4	141336	72.4	78.7	6.7	10.7

Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд
/2023 оны 4-р улиралд/

№	Аймаг/хот	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хоног болоогүй нас барагт	Хоног болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
1	Архангай	4801	4751	33026	112	28	25.0	9	32.1	3	33.3	4832	59.9	65.2	6.8	8.8
2	Баян-Өлгий	8526	8921	64797	111	14	12.6	3	21.4	1	33.3	8779	66.7	72.5	7.4	9.0
3	Баянхонгор	7104	7287	50556	120	20	16.7	10	50.0	5	50.0	7256	73.3	79.6	7.0	10.5
4	Булган	3255	3305	23446	79	19	24.1	4	21.1	2	50.0	3320	70.4	76.5	7.1	10.0
5	Говь-Алтай	3911	4019	29162	63	17	27.0	7	41.2	3	42.9	3997	60.0	65.2	7.3	8.2
6	Говьсүмбэр	1832	1852	13382	20	8	40.0	3	37.5	1	33.3	1852	78.7	85.6	7.2	10.9
7	Дархан-Уул	7951	7933	54346	128	45	35.2	14	31.1	7	50.0	8006	64.4	70.0	6.8	9.5
8	Дорноговь	5017	4985	34752	87	16	18.4	2	12.5	2	100.0	5045	63.2	68.7	6.9	9.2
9	Дорнод	5328	3027	37116	109	42	38.5	7	16.7	3	42.9	4232	64.7	70.3	8.8	7.4
10	Дундговь	2658	2588	19245	55	12	21.8	2	16.7	1	50.0	2651	54.8	59.6	7.3	7.6
11	Завхан	5317	5458	37524	78	22	28.2	7	31.8	5	71.4	5427	59.4	64.5	6.9	8.6
12	Орхон	9780	9867	67939	135	28	20.7	12	42.9	5	41.7	9891	74.9	81.4	6.9	10.9
13	Өвөрхангай	8107	8304	57235	134	28	20.9	6	21.4	1	16.7	8273	54.3	59.0	6.9	7.8
14	Өмнөговь	4984	5035	32926	71	17	23.9	9	52.9	4	44.4	5045	43.8	47.7	6.5	6.7
15	Сүхбаатар	4534	4548	35795	71	10	14.1	2	20.0	1	50.0	4577	68.2	74.1	7.8	8.7
16	Сэлэнгэ	6902	6934	48698	141	16	11.3	2	12.5	2	100.0	6989	59.2	64.4	7.0	8.5
17	Төв	4812	4757	35249	128	28	21.9	11	39.3	1	9.1	4849	60.9	66.2	7.3	8.4
18	Увс	5788	5826	39697	94	8	8.5	1	12.5	0	0.0	5854	71.1	77.3	6.8	10.5
19	Ховд	7041	7201	54491	103	17	16.5	2	11.8	2	100.0	7173	64.2	69.8	7.6	8.4
20	Хөвсгөл	6981	8248	55732	202	32	15.8	12	37.5	7	58.3	7716	55.9	60.8	7.2	7.7
21	Хэнтий	5422	5434	40422	99	16	16.2	7	43.8	4	57.1	5478	68.7	74.7	7.4	9.3
22	Аймгийн дундаж	120051	120280	865536	2140	443	20.7	132	29.8	60	45.5	121236	62.8	68.3	7.1	8.8
23	Улаанбаатар	156375	158358	1045948	2472	989	40.0	174	17.6	97	55.7	158603	66.0	71.7	6.6	10.0
24	Улсын дундаж	276426	278638	1911484	4612	1432	31.0	306	21.4	157	51.3	279838	64.5	70.1	6.8	9.4

БҮЛЭГ III. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

БҮЛЭГ 3. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

2023 оны 4-р улиралд амбулаторт бүртгэгдсэн халдварт бус өвчлөлийн нийт 936462 тохиолдол, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 271853 тохиолдол бүртгэгджээ.

Хүснэгт 10. Амбулаторийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2023 оны 4-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	173619	519.7	18.6
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	171600	513.7	18.4
3	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	105957	317.2	11.3
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	93533	280.0	10.0
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	66361	198.7	7.1
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	51874	155.3	5.5
7	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	50993	152.7	5.5
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	44838	134.2	4.8
9	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	44391	132.9	4.7
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	31452	94.2	3.4

Хүснэгт 11. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2023 оны 4-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	51167	153.2	18.8
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	35644	106.7	13.1
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	30000	89.8	11.0
4	Жирэмслэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	29248	87.6	10.8
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	20456	61.2	7.5
6	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	17897	53.6	6.6
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	16681	49.9	6.1
8	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	10127	30.3	3.7
9	Хавдар	10113	30.3	3.7
10	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	6513	19.5	2.4

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээлэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэгт 18-аас дээш насны нийт 416011 (19.5%) хүн хамрагдсан бөгөөд 41.7 хувь нь эрэгтэй, 58,3 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр нийт үзлэгийн 0.8 хувь нь артерийн гипертензи онош батлагдсан байна. Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт 35-аас дээш насны нийт 285450 (21.9%) хүн хамрагдсанаас 41.3 хувь нь эрэгтэй, 58.7 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.3 хувьд нь чихрийн шижин өвчний онош батлагдсан байна.

2023 оны 4-р улирлын байдлаар умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 34063 (14.1%) нь хамрагдсан байна. Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт зорилтот насны нийт 191506 (18.0%) эмэгтэй хамрагдсан байна.

**Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 4-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	20 ба түүнээс дээш насны суурин хүн ам /2022/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
А	Б	1	2	3
1	Архангай	29312	7542	25.7
2	Баян-Өлгий	30959	4123	13.3
3	Баянхонгор	27686	1255	4.5
4	Булган	19401	2174	11.2
5	Говь-Алтай	18232	3592	19.7
6	Говьсүмбэр	5359	994	18.5
7	Дархан-Уул	33572	4048	12.1
8	Дорноговь	21917	7094	32.4
9	Дорнод	25409	9550	37.6
10	Дундговь	14725	4246	28.8
11	Завхан	23047	665	2.9
12	Орхон	34383	5444	15.8
13	Өвөрхангай	36420	7554	20.7
14	Өмнөговь	22213	3545	16.0
15	Сүхбаатар	20078	4671	23.3
16	Сэлэнгэ	33189	1018	3.1
17	Төв	28057	5480	19.5
18	Увс	24918	13674	54.9
19	Ховд	26596	6662	25.0
20	Хөвсгөл	43055	10990	25.5
21	Хэнтий	24063	7319	30.4
22	Аймгийн дундаж	542591	111640	20.6
23	Улаанбаатар	520109	79866	15.4
24	Улсын дундаж	1062700	191506	18.0

**Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 4-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	Зорилтот 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60 насны эмэгтэй суурин хүн ам /2022 он/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Зорилтот насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
А	Б	1	2	3
1	Архангай	6400	1091	17.0
2	Баян-Өлгий	6601	1013	15.3
3	Баянхонгор	6092	1223	20.1
4	Булган	4249	870	20.5
5	Говь-Алтай	3919	878	22.4
6	Говьсүмбэр	1186	62	5.2
7	Дархан-Уул	7549	1084	14.4
8	Дорноговь	4892	889	18.2
9	Дорнод	5651	1793	31.7
10	Дундговь	3152	281	8.9
11	Завхан	5005	566	11.3
12	Орхон	8147	776	9.5
13	Өвөрхангай	8107	1957	24.1
14	Өмнөговь	5073	584	11.5
15	Сүхбаатар	4447	751	16.9
16	Сэлэнгэ	7460	771	10.3
17	Төв	6225	807	13.0
18	Увс	5340	1944	36.4
19	Ховд	5692	1523	26.8
20	Хөвсгөл	9541	1091	11.4
21	Хэнтий	5317	544	10.2
22	Аймгийн дундаж	120045	20498	17.1
23	Улаанбаатар	122009	13565	11.1
24	Улсын дундаж	242054	34063	14.1

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээ
/2023 оны 4-р улиралд/

Үзүүлэлт	Архангай	Баянхонгор	Булган	Говьалтай	Говьсүмбэр	Дархан-Уул	Дорноговь	Дорнод	Дундговь	Завхан	Орхон	Өвөрхангай	Өмнөговь	Сүхбаатар	Сэлэнгэ	Төв	Увс	Ховд	Хөвсгөл	Хэнтий	Аймгийн дүн	Улаанбаатар	Улсын дүн			
Ардрийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг (18-аас дээш нас)	Үзлэгт хамрагдсан хувь	17.4	11.3	17.4	12.2	18.3	42.0	23.0	42.4	8.2	11.1	17.2	22.8	21.1	12.0	13.3	24.8	19.0	16.6	13.4	36.8	22.8	20.1	18.9	19.5	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	10590	7315	9784	4965	6847	4565	15286	19306	4357	3386	8144	15606	15696	5578	5539	17340	11369	8629	7429	32315	11581	225627	190384	416011	
	Үүнээс	Эр	5092	3150	4535	2374	2986	2386	6975	8750	1959	1451	3287	6242	7010	2490	2927	6974	5229	3899	3090	14892	5325	101023	72618	173641
		Эм	5498	4165	5249	2591	3861	2179	8311	10556	2398	1935	4857	9364	8686	3088	2612	10366	6140	4730	4339	17423	6256	124604	117766	242370
	Давтан үзлэг	620	2802	270	218	190	32	75	227	289	28	1430	193	494	289	120	1556	277	375	1965	1802	3637	16889	38059	54948	
Ардрийн гипертензи оношлогдсон	464	180	122	61	96	1	42	43	62	13	56	35	85	52	47	63	107	175	183	104	41	2032	1256	3288		
Чхрийн шижин хэв шинж 2-р илрүүлэг үзлэг (35-аас дээш нас)	Үзлэгт хамрагдсан хувь	30.4	13.7	12.5	18.2	18.3	25.5	9.5	30.8	10.6	18.1	20.2	15.9	19.3	19.1	24.3	37.0	19.0	29.8	21.5	33.8	30.2	22.0	21.8	21.9	
	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	11178	4720	4125	4806	4171	1663	4008	8491	3500	3442	5935	6834	8652	5218	6194	16317	7356	8742	6723	17891	9414	149380	136070	285450	
	Үүнээс	Эр	5341	1911	1986	2286	1779	659	1992	3636	1552	1663	2361	2893	3814	2252	3075	6429	3307	4029	2815	7976	4350	66106	51906	118012
		Эм	5837	2809	2139	2520	2392	1004	2016	4855	1948	1779	3574	3941	4838	2966	3119	9888	4049	4713	3908	9915	5064	83274	84164	167438
	Давтан үзлэг	102	487	37	144	17	5	17	32	146	21	542	82	163	251	50	506	110	197	1745	133	2719	7506	17746	25252	
Чхрийн шижин оношлогдсон	26	0	25	31	14	0	11	5	26	4	23	29	24	28	22	4	29	25	72	24	12	434	376	810		

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	33768	3094.1	13000	2385.3	20768	3801.0
Говь-Алтай	15598	2666.5	6206	2118.1	9392	3216.8
Завхан	29570	4018.8	11018	3003.2	18552	5028.9
Увс	19912	2331.7	7687	1789.3	12225	2880.9
Ховд	34647	3828.3	13183	2905.4	21464	4756.3
Хангайн бүс						
Архангай	25706	2690.0	10324	2154.0	15382	3229.4
Баянхонгор	21247	2365.8	8110	1833.0	13137	2883.1
Булган	21000	3396.5	8391	2668.0	12609	4150.8
Орхон	19864	1870.6	7773	1489.9	12091	2238.3
Өвөрхангай	11615	991.3	4448	763.2	7167	1216.9
Хөвсгөл	30011	2177.9	11579	1692.7	18432	2656.2
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	991	547.6	419	464.9	572	629.6
Дархан-Уул	18756	1792.4	8005	1558.8	10751	2017.4
Дорноговь	29602	4113.5	12572	3460.4	17030	4779.5
Дундговь	13179	2782.1	5259	2208.3	7920	3362.2
Өмнөговь	26043	3546.1	10874	2926.7	15169	4180.3
Сэлэнгэ	20091	1853.5	8326	1513.4	11765	2204.1
Төв	30071	3212.3	12673	2634.4	17398	3823.3
Зүүн бүс						
Дорнод	24995	2954.1	10462	2449.3	14533	3468.6
Сүхбаатар	7564	1154.3	3270	994.1	4294	1315.8
Хэнтий	20982	2638.2	8466	2102.3	12516	3187.9
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	481250	3069.6	189341	2498.9	291909	3603.4
Улсын дундаж	936462	2803.4	371386	2256.8	565076	3334.2

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	397.6	687.8	454.8	374.4	64.1
Говь-Алтай	434.4	574.9	294.4	338.0	222.4
Завхан	749.7	982.9	580.7	475.1	140.9
Увс	485.7	438.0	297.3	229.9	15.2
Ховд	603.4	896.7	459.7	440.8	156.2
Бүсийн дундаж	527.6	718.2	423.3	371.9	109.9
Хангайн бүс					
Архангай	565.6	519.7	280.7	318.5	150.8
Баянхонгор	557.0	385.4	289.3	286.1	47.7
Булган	689.8	788.0	743.2	368.3	90.1
Орхон	389.2	426.0	138.5	190.3	20.7
Өвөрхангай	161.8	139.6	93.0	142.0	86.2
Хөвсгөл	535.9	471.0	310.5	182.9	24.2
Бүсийн дундаж	461.7	426.5	274.7	231.7	65.6
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	161.3	60.2	69.1	39.2	59.1
Дархан-Уул	667.5	318.1	86.1	91.7	62.2
Дорноговь	1325.7	818.1	314.7	325.9	95.5
Дундговь	575.3	739.3	233.3	302.1	111.3
Өмнөговь	969.5	738.4	268.5	292.5	62.4
Сэлэнгэ	407.6	307.0	211.7	174.3	90.6
Төв	898.3	416.9	481.6	222.5	124.5
Бүсийн дундаж	763.0	492.4	254.5	211.1	88.4
Зүүн бүс					
Дорнод	703.2	720.9	231.5	217.0	32.6
Сүхбаатар	619.9	133.2	95.4	49.1	11.9
Хэнтий	640.8	412.9	403.7	231.1	75.1
Бүсийн дундаж	657.8	446.6	252.3	174.0	41.4
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	439.7	510.0	335.6	312.6	333.3
Улсын дундаж	519.7	513.7	317.2	280.0	198.7

**Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	204.4	141.4	157.8	189.9	100.5
Говь-Алтай	94.4	121.7	125.1	76.6	98.3
Завхан	251.7	149.8	149.8	121.1	83.7
Увс	196.4	142.9	208.6	77.2	60.0
Ховд	183.2	159.1	121.4	195.4	133.6
Бүсийн дундаж	191.1	144.3	154.3	140.0	96.1
Хангайн бүс					
Архангай	105.3	115.0	90.1	154.6	88.4
Баянхонгор	169.4	61.7	43.5	97.5	56.5
Булган	85.7	102.9	143.8	85.6	36.2
Орхон	75.0	110.5	109.3	100.2	152.4
Өвөрхангай	54.3	73.6	70.0	39.9	11.3
Хөвсгөл	163.0	69.0	107.7	104.6	54.3
Бүсийн дундаж	110.7	86.7	92.1	96.2	67.0
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	17.7	30.9	16.6	30.4	6.1
Дархан-Уул	32.8	113.4	194.8	21.4	70.0
Дорноговь	244.3	206.9	157.9	208.6	58.1
Дундговь	112.7	180.1	146.7	103.2	63.1
Өмнөговь	178.0	160.7	189.4	91.5	76.7
Сэлэнгэ	65.6	92.5	123.7	63.4	79.7
Төв	185.6	132.5	209.7	217.2	61.0
Бүсийн дундаж	124.1	135.4	166.1	109.4	66.8
Зүүн бүс					
Дорнод	94.3	180.5	213.3	168.3	125.5
Сүхбаатар	64.6	53.6	14.3	30.5	7.8
Хэнтий	155.3	169.0	77.7	215.0	48.8
Бүсийн дундаж	106.9	140.3	109.6	145.2	65.4
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	180.5	188.0	138.3	151.2	117.4
Улсын дундаж	155.3	152.7	134.2	132.9	94.2

Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, насны ангилал, бүсээр /2023 оны 4-р улиралд/

Аймаг/хот	Насны ангиллаар																		
	1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Баруун бүс																			
Баян-Өлгий	1025	2512	1956	1529	1548	1505	2196	2890	2811	2372	2583	2560	2585	2217	1499	872	523	384	201
Говь-Алтай	732	1403	1033	977	782	715	782	955	1155	1317	1312	1331	1041	845	522	318	205	132	41
Завхан	1523	2285	2151	1811	1390	841	1597	1856	2284	2445	2377	2487	1982	1798	1159	661	417	308	198
Увс	1686	2525	1452	1360	1013	546	856	1072	1156	1115	1181	1307	1555	1274	806	484	262	218	44
Ховд	1618	2883	3309	3053	1908	1390	2088	2332	2447	2390	2487	2418	1960	1729	1093	690	442	283	127
Хангайн бүс																			
Архангай	1528	2860	2628	1961	1244	691	1079	1599	1594	1527	1646	1721	1695	1626	1055	572	323	263	94
Баянхонгор	1361	2391	1458	1277	858	711	1106	1467	1662	1621	1676	1580	1308	1061	740	395	289	160	126
Булган	598	1566	1429	1270	1183	622	871	1192	1395	1429	1506	1696	1690	1757	1240	685	438	300	133
Орхон	722	1939	1528	1152	883	584	1008	1303	1509	1309	1426	1584	1660	1455	870	429	268	159	76
Өвөрхангай	575	1126	825	675	490	431	606	795	808	889	886	857	746	607	505	311	253	153	77
Хөвсгөл	1931	3762	2202	1786	1106	694	1164	1726	1967	1986	2122	2395	2263	1943	1356	744	474	269	121
Төвийн бүс																			
Говьсүмбэр	21	117	82	70	53	58	71	71	75	76	69	49	49	49	34	19	8	11	9
Дархан-Уул	1023	3152	2161	1509	958	560	680	936	936	939	980	1049	1097	1034	715	501	295	163	68
Дорноговь	1490	4414	2781	2867	2245	1433	1447	1844	1876	1675	1636	1476	1401	1216	862	472	221	133	113
Дундговь	599	1558	1433	728	812	587	695	860	817	807	857	827	762	696	516	267	166	115	77
Өмнөговь	1752	3943	2276	1849	1279	1119	1479	1784	1860	1494	1455	1417	1361	1162	706	450	318	202	137
Сэлэнгэ	776	2120	1662	1466	1058	705	863	1190	1292	1257	1473	1632	1535	1281	785	520	249	135	92
Төв	1096	2825	2155	1892	2451	1386	1170	1669	1896	1953	1971	2031	2290	2127	1415	824	426	345	149
Зүүн бүс																			
Дорнод	1155	2908	2360	2019	1775	794	1019	1517	1691	1647	1591	1443	1441	1369	1066	611	293	198	98
Сүхбаатар	879	1856	858	621	337	168	265	324	322	348	291	302	302	301	186	106	42	31	25
Хэнтий	846	2109	1430	1376	993	711	1116	1297	1491	1587	1554	1594	1476	1237	894	588	325	241	117
Улаанбаатар																			
Улаанбаатар	19732	40477	32681	27254	22573	21819	24200	30864	33255	30048	32555	33453	34863	35239	26896	17371	10076	5508	2386
Улсын дундаж	42668	90731	69850	58502	46939	38070	46358	59543	64299	60231	63634	65209	65062	62023	44920	27890	16313	9711	4509

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хот	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	8925	817.8	3200	587.2	5725	1047.8
Говь-Алтай	4010	685.5	1561	532.8	2449	838.8
Завхан	5441	739.5	2040	556.0	3401	921.9
Увс	5820	681.5	2255	524.9	3565	840.1
Ховд	7051	779.1	2731	601.9	4320	957.3
Хангайн бүс						
Архангай	4748	496.9	1760	367.2	2988	627.3
Баянхонгор	7259	808.3	2552	576.8	4707	1033.0
Булган	3343	540.7	1280	407.0	2063	679.1
Орхон	9870	929.5	4091	784.2	5779	1069.8
Өвөрхангай	8056	687.5	3031	520.1	5025	853.2
Хөвсгөл	8231	597.3	3078	450.0	5153	742.6
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	1851	1022.8	699	775.5	1152	1268.1
Дархан-Уул	7937	758.5	3138	611.1	4799	900.5
Дорноговь	4981	692.2	1970	542.2	3011	845.0
Дундговь	2587	546.1	995	417.8	1592	675.8
Өмнөговь	4435	603.9	1606	432.2	2829	779.6
Сэлэнгэ	6929	639.2	2596	471.9	4333	811.8
Төв	4726	504.9	1756	365.0	2970	652.7
Зүүн бүс						
Дорнод	5361	633.6	2107	493.3	3254	776.6
Сүхбаатар	4421	674.7	1698	516.2	2723	834.4
Хэнтий	5301	666.5	1959	486.5	3342	851.2
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	150570	960.4	59006	778.8	91564	1130.3
Улсын дундаж	271853	813.8	105109	638.7	166744	983.9

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	97.8	175.5	94.4	94.7	59.5
Говь-Алтай	69.7	94.9	67.0	72.8	93.2
Завхан	100.0	109.5	76.9	75.4	97.4
Увс	127.6	118.5	84.9	70.6	84.7
Ховд	136.2	124.0	90.1	73.7	53.5
Бүсийн дундаж	108.7	129.7	84.6	78.8	74.8
Хангайн бүс					
Архангай	88.2	93.8	51.8	58.7	56.2
Баянхонгор	102.1	109.3	96.9	72.3	116.9
Булган	111.3	116.8	35.7	45.8	62.9
Орхон	153.3	176.0	89.8	76.7	39.3
Өвөрхангай	103.9	107.1	85.3	67.5	68.4
Хөвсгөл	125.9	122.7	57.0	58.2	71.8
Бүсийн дундаж	115.5	121.9	71.1	64.1	68.8
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	351.4	91.2	81.8	105.0	50.8
Дархан-Уул	124.6	101.1	64.1	71.7	43.3
Дорноговь	158.3	72.8	57.0	71.6	33.4
Дундговь	127.3	67.8	54.3	71.1	42.6
Өмнөговь	127.3	60.7	51.1	78.7	56.6
Сэлэнгэ	167.6	67.9	35.8	72.1	59.0
Төв	118.5	82.4	31.5	40.1	62.7
Бүсийн дундаж	145.8	77.7	49.2	68.2	50.8
Зүүн бүс					
Дорнод	104.7	70.6	69.1	70.8	39.5
Сүхбаатар	137.8	85.0	52.2	81.8	47.0
Хэнтий	125.1	67.5	61.7	60.2	42.1
Бүсийн дундаж	121.2	73.6	61.7	70.3	42.5
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	186.7	109.1	116.0	107.9	60.9
Улсын дундаж	153.2	106.7	89.8	87.6	61.2

**Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Хавдар	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	78.3	64.5	14.6	15.3	23.6
Говь-Алтай	15.9	40.5	29.1	19.5	31.3
Завхан	47.3	94.7	9.6	18.3	35.6
Увс	24.5	55.7	20.6	17.6	19.1
Ховд	100.6	59.8	23.1	19.6	27.8
Бүсийн дундаж	57.9	63.7	18.8	17.8	26.8
Хангайн бүс					
Архангай	38.7	23.4	9.6	11.7	9.8
Баянхонгор	38.4	63.5	14.9	22.2	26.1
Булган	17.8	25.4	15.4	11.0	15.7
Орхон	58.2	35.3	28.4	18.0	11.4
Өвөрхангай	22.8	40.0	21.0	10.3	25.7
Хөвсгөл	25.0	28.0	13.7	8.1	8.9
Бүсийн дундаж	33.8	35.9	17.4	13.2	15.9
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	140.4	38.7	18.2	7.7	42.0
Дархан-Уул	70.4	58.1	25.8	8.0	18.8
Дорноговь	47.9	66.3	26.1	16.0	21.1
Дундговь	27.0	16.9	21.1	5.3	11.4
Өмнөговь	71.9	36.8	21.7	7.5	18.8
Сэлэнгэ	28.3	32.8	11.8	20.3	13.4
Төв	19.0	28.8	9.5	8.7	20.4
Бүсийн дундаж	47.9	41.2	18.7	11.5	18.4
Зүүн бүс					
Дорнод	18.4	17.3	18.8	18.3	25.9
Сүхбаатар	61.5	73.4	22.6	15.4	18.9
Хэнтий	78.8	105.0	15.3	17.4	23.1
Бүсийн дундаж	51.6	63.7	18.7	17.2	22.9
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	62.3	52.6	43.9	48.3	18.8
Улсын дундаж	53.6	49.9	30.3	30.3	19.5

Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн нийт өвчлөл, насны ангилал, бүсээр
/2023 оны 4-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Насны ангиллаар																		
	1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
Баруун бүс																			
Баян-Өлгий	237	391	209	230	286	355	651	752	707	621	675	763	794	804	575	370	240	165	100
Говь-Алтай	283	201	110	149	165	161	233	250	289	294	301	332	310	310	249	144	118	76	35
Завхан	221	271	132	199	181	196	327	356	383	369	387	481	470	520	347	223	164	122	92
Увс	482	519	170	194	157	227	341	413	413	354	410	492	523	419	283	177	130	94	22
Ховд	503	441	184	225	234	285	465	521	451	459	539	596	589	515	426	281	153	126	58
Хангайн бүс																			
Архангай	271	343	131	108	87	172	317	371	328	284	361	391	417	395	283	190	122	116	61
Баянхонгор	309	363	162	233	194	289	511	594	642	588	621	681	581	547	354	215	178	121	76
Булган	182	260	88	110	116	114	136	202	216	197	258	296	300	303	241	133	91	63	37
Орхон	530	808	175	150	160	265	494	694	819	637	635	778	944	1068	679	482	243	197	112
Өвөрхангай	485	515	217	286	245	321	513	562	575	557	580	655	718	580	447	315	213	162	110
Хөвсгөл	576	736	202	250	243	324	482	644	571	503	542	644	640	675	474	302	217	138	68
Төвийн бүс																			
Говьсүмбэр	146	279	83	73	73	78	98	108	117	93	111	116	113	110	94	69	32	35	23
Дархан-Уул	523	696	197	202	197	294	391	497	555	486	526	521	727	734	505	384	264	162	76
Дорноговь	289	537	154	180	166	225	285	344	363	296	303	343	411	383	313	164	96	70	59
Дундговь	170	238	67	86	74	124	170	190	176	154	177	176	182	192	146	85	69	61	50
Өмнөговь	268	432	118	105	120	197	317	391	389	281	282	279	326	329	223	134	102	87	55
Сэлэнгэ	415	865	290	295	198	235	324	520	454	393	425	467	527	554	401	251	151	108	56
Төв	303	475	119	157	145	149	240	298	329	307	313	358	409	375	283	198	116	98	54
Зүүн бүс																			
Дорнод	278	429	224	181	151	157	288	401	417	379	351	375	436	462	363	218	133	87	31
Сүхбаатар	341	422	87	82	91	154	231	354	314	304	277	299	374	346	316	184	108	81	56
Хэнтий	247	385	122	169	138	219	284	392	376	373	370	416	439	420	389	257	129	113	63
Улаанбаатар																			
Улаанбаатар	9217	16780	4804	3450	3636	6282	8363	11029	11209	8803	8817	9352	11309	12192	9940	6798	4480	2817	1292
Улсын дундаж	16276	26386	8045	7114	7057	10823	15461	19883	20093	16732	17261	18811	21539	22233	17331	11574	7549	5099	2586

Амбулаторид бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 4-р улиралд/

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	А	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	173619	19703	50446	22292	14788	9598	5137	5650	6758	6398	5304	5486	5238	5107	4416	3156	1930	1169	706	337
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	171600	3303	11174	20615	15639	10644	6521	8319	10967	12619	11593	11550	11715	11561	10389	7196	3978	2209	1193	415
3	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	105957	64	257	385	617	1416	1857	2806	4132	5651	7040	9347	12488	14561	15405	12030	7997	5011	3255	1638
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	93533	370	2044	2699	2540	3950	6128	8517	10759	10957	9056	7963	6780	5952	5927	4242	2677	1599	935	438
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	66361	783	5381	3987	7317	5890	4705	4839	5854	5472	4530	4177	3808	3345	2654	1552	966	503	364	234
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	51874	3893	1775	2105	2731	2532	2065	2868	4165	4676	4669	4836	4494	3873	3191	2008	1073	616	350	154
7	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	50993	2652	6214	5375	4958	4822	3016	2890	3275	3193	2539	2627	2346	2191	2002	1254	772	428	307	132
8	Нүд ба түүний дайварын өвчнүүд	44838	1594	2657	3177	2616	2019	1526	1576	2047	2470	2822	3301	3615	3614	3667	3164	2267	1429	867	410
9	Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	44391	54	563	774	1120	1192	1034	1645	2659	3394	3815	4651	4861	5309	5342	3843	2171	1161	574	229
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	31452	369	832	736	783	519	584	889	1410	1974	2764	3631	3891	4144	3803	2698	1450	625	270	80

Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 4-р улиралд/

№	Өвчний нэршил	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	A	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	51167	10220	20431	3957	2457	1415	686	1047	1318	1211	1004	1078	1096	1138	1213	989	662	532	412	301
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	35644	17	51	44	125	237	367	624	1035	1461	1986	2902	3812	4765	5399	4532	3296	2379	1693	919
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	30000	1937	1997	817	1004	811	747	1048	1594	2082	2352	2444	2566	2991	2796	2146	1207	738	503	220
4	Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе	29248	0	0	0	35	1063	5319	7324	7926	5810	1673	91	7	0	0	0	0	0	0	0
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	20456	18	210	364	481	675	1119	1585	2033	2206	1908	1747	1684	1643	1577	1198	856	566	382	202
6	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	17897	5	74	146	204	213	221	443	783	1007	1175	1418	1836	2372	2835	2203	1405	852	489	216
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	16681	354	403	383	511	538	541	822	1192	1378	1374	1555	1561	1694	1562	1197	753	445	291	127
8	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	10127	125	479	330	464	478	509	664	891	1002	947	852	812	758	643	459	269	196	151	98
9	Хавдар	10113	28	121	110	96	99	117	187	380	618	803	996	1157	1322	1355	1094	805	476	240	109
10	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	6513	129	568	555	657	544	285	321	437	419	348	445	400	447	352	224	172	93	79	38

БҮЛЭГ IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

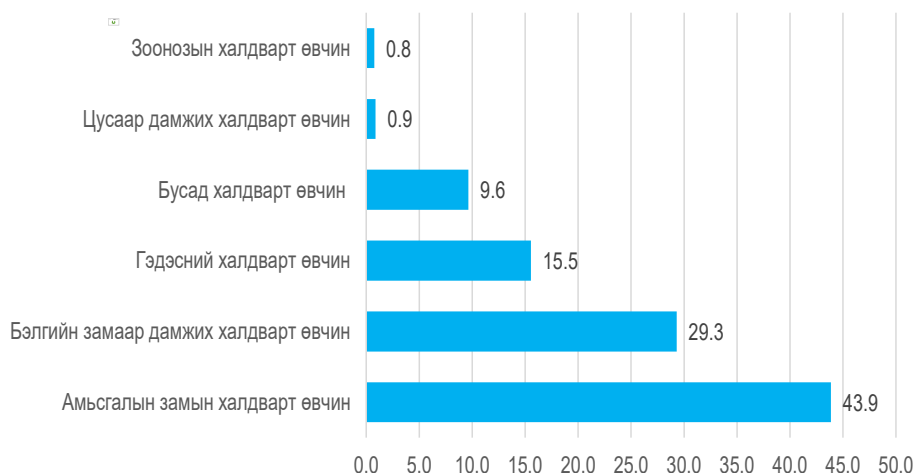

БҮЛЭГ 5. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар 24 төрлийн 8606 халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 24.9 ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеэс 13869 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 41.0-оор буурсан байна.

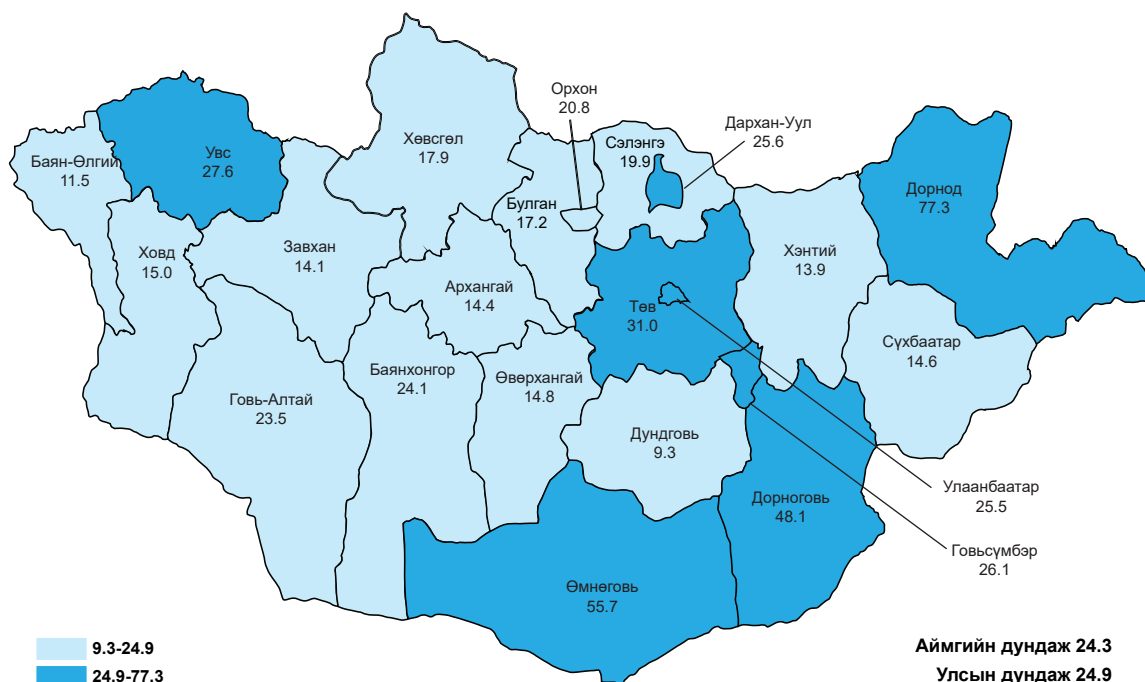
Бүртгэгдсэн халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: 10000 хүн амд ногдох халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: Дорнод (77.3), Өмнөговь (55.7), Дорноговь (48.1), Төв (31.0), Увс (27.6), Говьсүмбэр (26.1), Дархан-Уул (25.6) аймгуудад болон Улаанбаатар хотод (25.5) улсын дундаж үзүүлэлтээс 0.6-52.4 өндөр байна.

Зураг 19. Халдварт өвчний бүтэц, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад салхинцэцэг, цусан суулга, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, улаан эсэргэнэ, сальмонеллөз, сүрьеэ, тэмбүү, бактерийн гаралтай хоолны хордлого, ёлом, гахайн хавдар, вирүст гепатит, хачигт энцефалит, бруцеллөз, галзуу, хачигт рикеттиоз, хумхаа, төрөлхийн тэмбүү 1-564 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

Зураг 20. Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2023 оны 4-р улиралд

Гэдэсний халдварт өвчин

2023 оны 4-р улирлын байдлаар цусан суулга, сальмонеллөз, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, хүнснээс гаралтай бактерт хордлого, гар хөл амны өвчин зэрэг 5 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 1338 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үеэс 115 тохиолдлоор буурсан байна.

Гэдэсний халдварт өвчний 50.4 хувийг цусан суулга, 3.5 хувийг бактерийн гаралтай хоолны хордлого, 32.5 хувийг гар хөл амны өвчин, 7.2 хувийг сальмонеллөз, 6.4 хувийг халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулгалт халдвар тус тус эзэлж байна.

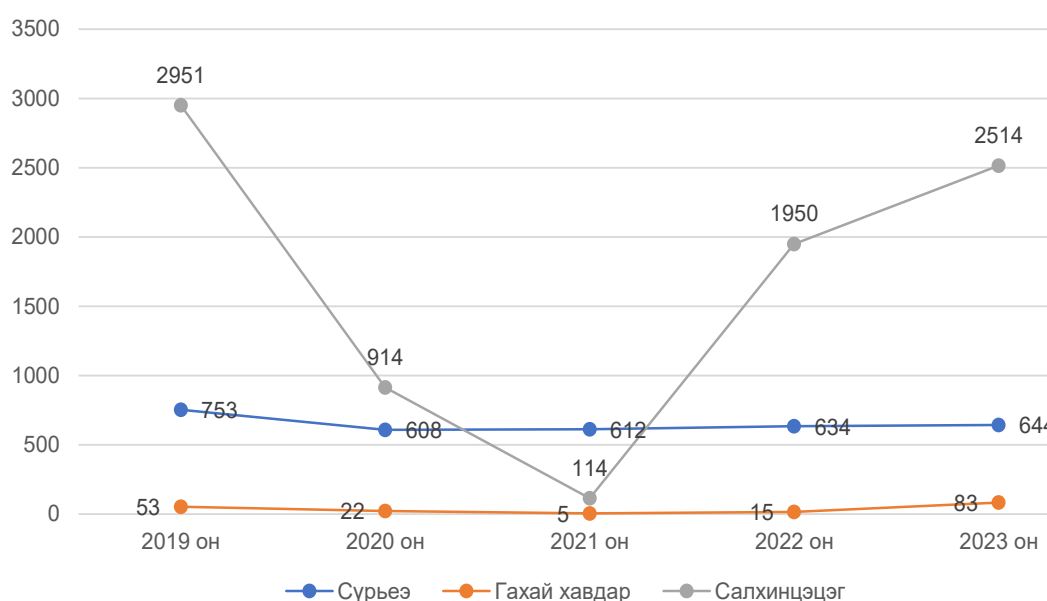
Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2022		2023		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Цусан суулга	501	1.5	675	2.0	174	0.5
Вирүст гепатит А	2	0.0	0	0.0	-2	0.0
Гар, хөл, амны өвчин	837	2.5	435	1.3	-402	-1.2
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	6	0.0	47	0.1	41	0.1
Суулгалт халдвар	53	0.2	85	0.2	32	0.1
Сальмонеллөз	54	0.2	96	0.3	42	0.1

Вирүст гепатит

2023 оны 4-р улирлын байдлаар 85 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 0.2 ногдож байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 37 тохиолдлоор өссөн байна.

Амьсгалын замын халдварт өвчин

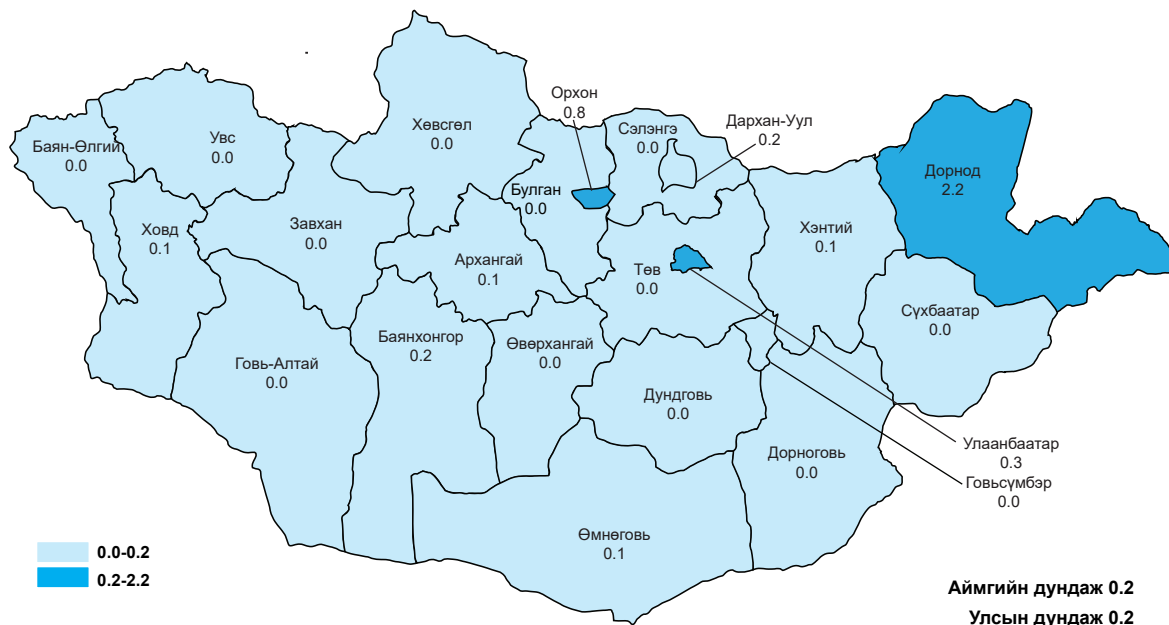
2023 оны 4-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн амьсгалын замын халдварт өвчний дотор салхинцэцэг 66.6, сүрьеэ 17.1, улаан эсэргэнэ 12.5, гахай хавдар 2.2, ёлом 1.6, халдварт эритем 0.03 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 21. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоогоор, 2019-2023 оны 4-р улиралд

Гахай хавдар

2023 оны 4-р улирлын байдлаар гахай хавдар өвчний 83 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 68 тохиолдлоор өссөн байна.

Зураг 22. Гахай хавдрын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 4-р улиралд

Сүрьеэгийн өвчлөл

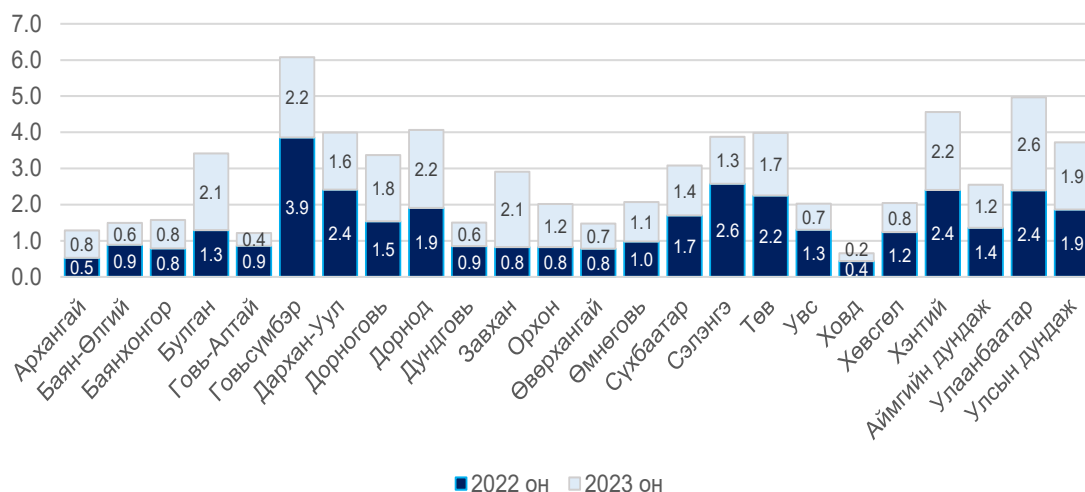
2023 оны 4-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний 644 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 7.5 хувийг эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл 1.9 байна.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс 10 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт өвчлөлийн 434 тохиолдол буюу 67.4 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 14. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 4-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Улсын дундаж	1.8	1.9	1.9
Улаанбаатар	2.2	2.4	2.6
Аймгийн дундаж	1.5	1.4	1.2

Зураг 23. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2022-2023 оны 4-р улиралд

Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин

2023 оны 4-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 2522 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 29.3 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеэс 450 тохиолдлоор буурсан байна.

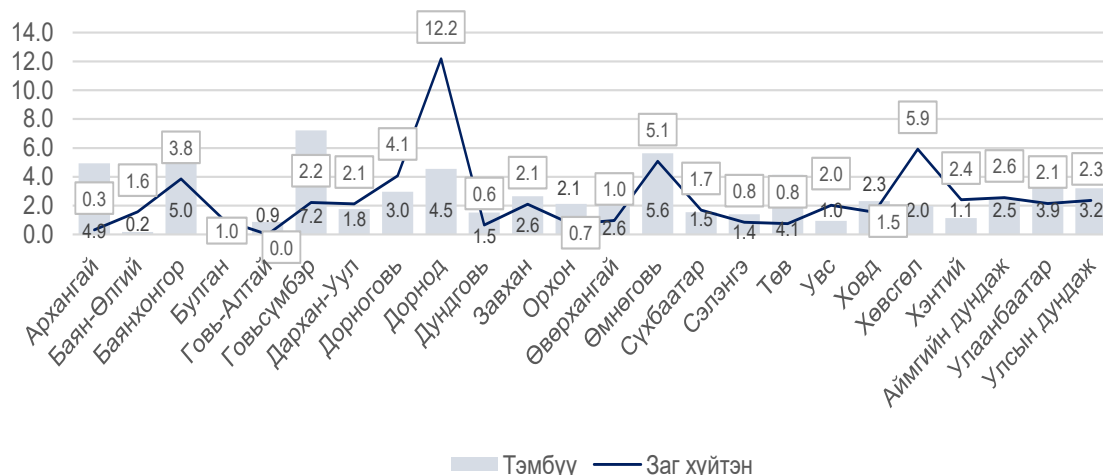
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 32.2 хувийг заг хүйтэн, 43.9 хувийг тэмбүү, 23.7 хувийг трихомониаз, 0.2 хувийг ХДХВ/ДОХ тус тус эзэлж байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад: заг хүйтэн (198), тэмбүү (182) трихомониаз (70) тохиолдлоор буурч, ХДХВ/ДОХ өмнөх оны мөн үетэй ижил байна.

Зураг 24. Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 4-р улиралд

Зураг 25. Заг хүйтэн, тэмбүүгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 4-р улиралд

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралт

Улсын хэмжээнд 2023 оны 4-р улирлын байдлаар халдварт өвчний нас баралтын нийт 23 тохиолдол бүртгэгдсэнээс сүрьеэ (17), вирүст гепатит (1), нярайн бактерт үжил (1), галзуу (1), төрөлхийн тэмбүү (2), арьсны мөөгөнцөртөх (микоз) (1) тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

БҮЛЭГ V. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

БҮЛЭГ 6. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

2023 оны 4-р улирлын байдлаар нас баралтын 4612 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 16 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт нас баралтын 2817 тохиолдол буюу 61.1 хувь нь эрэгтэй, 1795 буюу 38.9 хувь нь эмэгтэй байна.

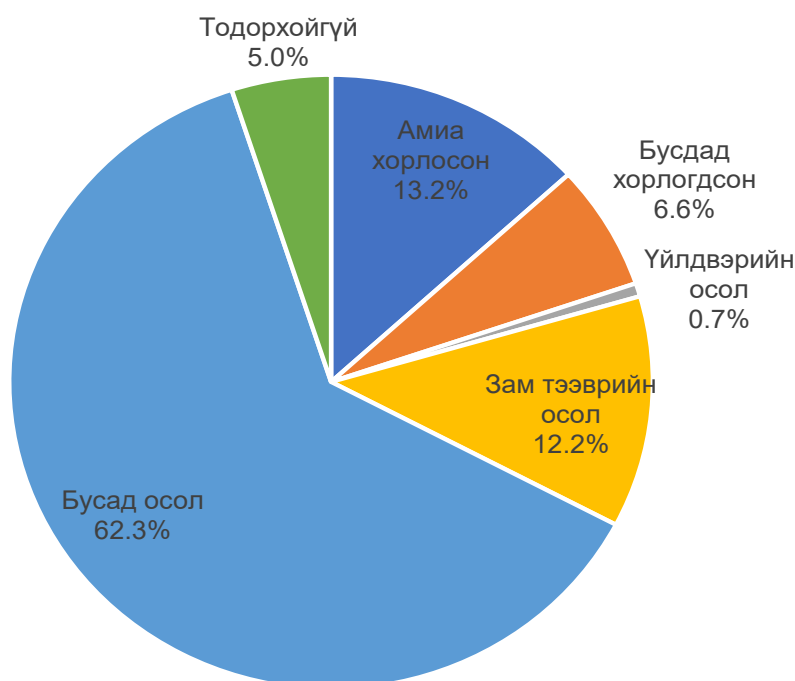
Нийт нас баралтын 31.0 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 306 тохиолдол буюу 21.4 хувийг хоног болоогүй нас баралт эзэлж байна. Эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралт өмнөх оны мөн үеэс 19 тохиолдлоор буурсан үзүүлэлттэй байна.

2023 оны 4-р улирлын байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 4.7)
- Хавдар (10 000 хүн амд 3.2)
- Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 2.5)
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 1.0)
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.7) орж байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 842 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт нас баралтын 18.3 хувийг эзэлж байна.

Зураг 29. Нас баралтын гадны шалтгаан, хувиар, 2023 оны 4-р улиралд

Хүн амын нас баралт, 1000 хүн амд харьцуулснаар
/2023 оны 4-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Нас баралт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд
Баруун бүс	449	1.08	260	1.25	189	0.91
Баян-Өлгий	111	1.02	63	1.16	48	0.88
Говь-Алтай	63	1.08	39	1.33	24	0.82
Завхан	78	1.06	43	1.17	35	0.95
Увс	94	1.10	57	1.33	37	0.87
Ховд	103	1.14	58	1.28	45	1.00
Хангайн бүс	782	1.29	498	1.65	284	0.93
Архангай	112	1.17	72	1.50	40	0.84
Баянхонгор	120	1.34	76	1.72	44	0.97
Булган	79	1.28	56	1.78	23	0.76
Орхон	135	1.27	77	1.48	58	1.07
Өвөрхангай	134	1.14	86	1.48	48	0.81
Хөвсгөл	202	1.47	131	1.92	71	1.02
Төвийн бүс	630	1.22	395	1.51	235	0.92
Говьсүмбэр	20	1.11	14	1.55	6	0.66
Дархан-Уул	128	1.22	84	1.64	44	0.83
Дорноговь	87	1.21	55	1.51	32	0.90
Дундговь	55	1.16	36	1.51	19	0.81
Өмнөговь	71	0.97	46	1.24	25	0.69
Сэлэнгэ	141	1.30	80	1.45	61	1.14
Төв	128	1.37	80	1.66	48	1.05
Зүүн бүс	279	1.21	168	1.45	111	0.98
Дорнод	109	1.29	70	1.64	39	0.93
Сүхбаатар	71	1.08	44	1.34	27	0.83
Хэнтий	99	1.24	54	1.34	45	1.15
Улаанбаатар	2472	1.58	1496	1.97	976	1.20
Улсын дундаж	4612	1.38	2817	1.71	1795	1.06

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 4-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин		Хавдар		Гадны шалтгаант нас баралт		Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	196	4.7	124	3.0	45	1.1	19	0.5	10	0.2
Баян-Өлгий	54	4.9	21	1.9	12	1.1	4	0.4	2	0.2
Говь-Алтай	26	4.4	18	3.1	11	1.9	4	0.7	0	0.0
Завхан	37	5.0	15	2.0	4	0.5	5	0.7	3	0.4
Увс	37	4.3	35	4.1	10	1.2	2	0.2	3	0.4
Ховд	42	4.6	35	3.9	8	0.9	4	0.4	2	0.2
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	338	5.6	198	3.3	86	1.4	48	0.8	22	0.4
Архангай	47	4.9	29	3.0	21	2.2	6	0.6	1	0.1
Баянхонгор	38	4.2	31	3.5	10	1.1	12	1.3	4	0.4
Булган	30	4.9	19	3.1	13	2.1	1	0.2	2	0.3
Орхон	64	6.0	31	2.9	12	1.1	9	0.8	5	0.5
Өвөрхангай	57	4.9	30	2.6	11	0.9	12	1.0	6	0.5
Хөвсгөл	102	7.4	58	4.2	19	1.4	8	0.6	4	0.3
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	227	4.4	152	2.9	111	2.1	41	0.8	39	0.8
Говьсүмбэр	5	2.8	2	1.1	6	3.3	3	1.7	1	0.6
Дархан-Уул	48	4.6	41	3.9	22	2.1	6	0.6	2	0.2
Дорноговь	16	2.2	18	2.5	19	2.6	8	1.1	15	2.1
Дундговь	27	5.7	15	3.2	4	0.8	0	0.0	3	0.6
Өмнөговь	25	3.4	14	1.9	6	0.8	11	1.5	6	0.8
Сэлэнгэ	59	5.4	34	3.1	21	1.9	10	0.9	3	0.3
Төв	47	5.0	28	3.0	33	3.5	3	0.3	9	1.0
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	81	3.5	96	4.2	39	1.7	23	1.0	13	0.6
Дорнод	33	3.9	30	3.5	18	2.1	11	1.3	9	1.1
Сүхбаатар	19	2.9	23	3.5	7	1.1	6	0.9	3	0.5
Хэнтий	29	3.6	43	5.4	14	1.8	6	0.8	1	0.1
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	714	4.6	512	3.3	561	3.6	194	1.2	143	0.9
Улсын дундаж	1556	4.7	1082	3.2	842	2.5	325	1.0	227	0.7

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 4-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Төрөх тойрны перинаталь үед үүсэх оёг		Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин		Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин		Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин		Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	14	0.3	3	0.1	7	0.2	11	0.3	4	0.1
Баян-Өлгий	4	0.4	1	0.1	3	0.3	7	0.6	0	0.0
Говь-Алтай	1	0.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.2
Завхан	5	0.7	2	0.3	1	0.1	1	0.1	1	0.1
Увс	2	0.2	0	0.0	2	0.2	1	0.1	1	0.1
Ховд	2	0.2	0	0.0	1	0.1	2	0.2	1	0.1
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	12	0.2	4	0.1	26	0.4	6	0.1	13	0.2
Архангай	1	0.1	2	0.2	3	0.3	0	0.0	1	0.1
Баянхонгор	2	0.2	0	0.0	9	1.0	1	0.1	0	0.0
Булган	2	0.3	0	0.0	3	0.5	1	0.2	4	0.6
Орхон	1	0.1	0	0.0	4	0.4	2	0.2	6	0.6
Өвөрхангай	5	0.4	2	0.2	4	0.3	0	0.0	2	0.2
Хөвсгөл	1	0.1	0	0.0	3	0.2	2	0.1	0	0.0
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	9	0.2	4	0.1	25	0.5	7	0.1	7	0.1
Говьсүмбэр	0	0.0	0	0.0	3	1.7	0	0.0	0	0.0
Дархан-Уул	1	0.1	2	0.2	2	0.2	2	0.2	1	0.1
Дорноговь	2	0.3	0	0.0	5	0.7	0	0.0	3	0.4
Дундговь	3	0.6	1	0.2	0	0.0	0	0.0	1	0.2
Өмнөговь	1	0.1	0	0.0	5	0.7	1	0.1	0	0.0
Сэлэнгэ	2	0.2	1	0.1	7	0.6	2	0.2	1	0.1
Төв	0	0.0	0	0.0	3	0.3	2	0.2	1	0.1
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	0	0.0	5	0.2	6	0.3	2	0.1	2	0.1
Дорнод	0	0.0	2	0.2	2	0.2	1	0.1	0	0.0
Сүхбаатар	0	0.0	1	0.2	4	0.6	1	0.2	1	0.2
Хэнтий	0	0.0	2	0.3	0	0.0	0	0.0	1	0.1
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	67	0.4	73	0.5	20	0.1	40	0.3	39	0.2
Улсын дундаж	102	0.3	89	0.3	84	0.3	66	0.2	65	0.2

Нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, насны ангилал, хүйсээр
/2023 оны 4-р улиралд/

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Хүйс	Бүгд	Насны ангиллаар													85+				
				1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64		65-69	70-74	75-79	80-84
1	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /I00-199/	Эр	964	1	1	0	1	1	4	16	34	55	66	93	137	136	123	81	65	83	79
		Эм	592	3	0	2	1	0	1	5	3	18	20	22	53	53	49	59	69	69	141
		Бүгд	1556	4	1	2	2	1	5	21	37	73	86	115	190	189	172	140	134	152	220
2	Хавдар /C00-D48/	Эр	602	2	3	1	0	5	2	4	13	18	37	69	80	108	94	63	48	37	22
		Эм	480	2	1	2	0	0	2	5	9	12	19	31	50	73	61	62	55	53	34
		Бүгд	1082	4	4	3	0	5	4	9	22	30	56	100	130	181	155	125	103	90	56
3	Осол гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант үхэл /V00-Y99/	Эр	636	10	12	8	16	20	30	49	71	72	85	96	69	55	25	11	2	2	3
		Эм	206	6	9	6	5	10	10	16	14	22	27	27	21	11	8	4	2	1	0
		Бүгд	842	16	21	14	21	30	40	65	85	94	112	123	90	66	33	15	4	3	3
4	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /K00-K99/	Эр	182	1	2	1	0	0	1	2	7	21	24	22	23	24	9	6	4	5	6
		Эм	143	0	0	1	0	1	0	2	9	5	12	17	13	13	15	12	11	15	12
		Бүгд	325	1	2	2	0	1	2	2	9	30	29	34	39	36	24	18	15	20	18
5	Амьсгалын тогтолцооны өвчин /J00-J99/	Эр	137	5	3	1	0	1	0	1	3	4	11	6	16	18	17	9	18	14	10
		Эм	90	7	1	0	0	0	1	0	1	2	3	3	13	8	6	9	8	10	18
		Бүгд	227	12	4	1	1	1	1	1	4	6	14	9	29	26	23	18	26	24	28
6	Төрөх тойрны /перинаталь үед үүсэх зарим оёг /P00-P96/	Эр	56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Эм	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Бүгд	102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин /A00-B99/	Эр	50	0	0	1	0	0	6	3	4	3	7	4	6	5	6	2	1	1	2
		Эм	39	3	1	0	1	0	1	4	2	3	1	5	1	3	3	1	5	3	1
		Бүгд	89	3	1	1	0	0	7	7	6	6	8	9	7	8	9	3	6	4	3
8	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /N00-N99/	Эр	42	0	1	0	0	0	0	0	2	4	3	3	3	7	0	6	4	5	4
		Эм	42	0	0	0	2	0	0	0	0	2	1	2	4	3	6	3	6	4	3
		Бүгд	84	0	1	0	2	0	0	0	0	4	5	5	7	6	13	3	12	8	8
9	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /G00-G99/	40	3	2	4	2	3	1	1	6	2	4	1	2	1	2	4	0	1	1	4
		26	2	1	2	0	3	1	1	2	1	0	1	2	0	3	2	1	1	3	0
		66	5	3	6	2	6	2	2	8	3	4	2	4	1	5	6	1	1	4	1
10	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд /E00-E90/	Эр	35	0	0	0	0	0	0	0	2	4	3	4	4	5	4	5	2	0	2
		Эм	30	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	2	9	4	3	1	3
		Бүгд	65	0	0	0	0	0	1	0	3	4	4	6	13	9	8	8	3	1	5

Эрхлэгч: Б.Нарантуяа

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал

Мэдээ хянасан: Б.Доржмягмар

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны дарга

С.Даваажаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны ахлах мэргэжилтэн

Мэдээ нэгтгэсэн: Х.Дэлгэрмаа

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Л.Баянжаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Д.Сумъяа

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: Л. Баянжаргал

Эрүүл мэндийн мэдээллийн албаны мэргэжилтэн